

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport anual 2020

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport Anual 2020

NOTE

Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României – Raport anual 2020 a fost elaborat în cadrul Direcției Statistică pe baza datelor statistice disponibile în luna noiembrie 2021.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Băncii Naționale a României. Sursa datelor a fost indicată numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.

Seriile de date au fost compilate în conformitate cu metodologia BPM6 și sunt disponibile pe *website*-ul BNR, Secțiunea statistică, <http://www.bnr.ro/Baza-de-date-interactiva-604.aspx>.

Precizări metodologice detaliate privind definițiile, legislația și sursele de date pot fi găsite pe *website*-ul BNR, Secțiunea statistică, Seturi de date, Indicatori ai sectorului extern sau accesând linkul: <http://www.bnr.ro/Balanta-de-plati-%e2%80%93-Precizari-metodologice-11753.aspx>.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52
website: <http://www.bnr.ro>

ISSN 1224-4570 (versiune tipărită)

ISSN 1584-0956 (versiune *online*)

Cuprins

I. Contextul internațional	5
<hr/>	
II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2020	8
<hr/>	
A. Balanța de plăți	8
1. Contul curent	9
1.1. Balanța bunurilor și serviciilor	10
1.1.1. Balanța bunurilor	11
1.1.2. Balanța serviciilor	21
Casetă. Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare	23
1.2. Balanța veniturilor primare	27
1.3. Balanța veniturilor secundare	27
2. Contul de capital	29
3. Contul financiar	30
3.1. Investiții directe	31
3.2. Investiții de portofoliu	33
3.3. Alte investiții	34
B. Poziția investițională internațională a României	35
1. Prezentare generală	35
2. Structura poziției investiționale internaționale	39
2.1. Active externe	39
2.2. Pasive externe	40
2.2.1. Datoria externă	43
Secțiune statistică	51
Lista graficelor	64
Lista tabelelor	65

I. Contextul internațional¹

Economia mondială a suferit în anul 2020 un puternic șoc exogen, cauzat de pandemia COVID-19, care s-a reflectat într-o profundă recesiune economică și a atras provocări fără precedent în istoria recentă. Producția globală a scăzut cu 3,1 la sută, după ce în anul 2019 înregistrase un ritm pozitiv de 2,8 la sută, consemnând un trend neuniform pe parcursul anului, determinat de evoluția pandemiei, a măsurilor de protecție sanitară și a politicilor de limitare a efectelor economice ale acesteia. În structura evoluției economice globale se observă un declin substanțial al producției în sectorul serviciilor și reculul comerțului și al investițiilor. Comerțul mondial cu bunuri și servicii a scăzut cu 8,2 la sută, după ce crescuse cu 0,9 la sută în anul 2019, fiind afectat atât de pandemie, prin întreruperea lanțurilor globale de aprovizionare, cât și de perpetuarea tensiunilor comerciale dintre Statele Unite ale Americii și China. Pe ansamblul economiei mondiale, rata șomajului a atins 6,5 la sută, în urcare de la 5,4 la sută în anul precedent, după o perioadă de 10 ani în care a scăzut ușor, dar continuu².

Rata medie anuală a inflației³ a scăzut de la 2 la sută în 2019 la 1,3 la sută în anul 2020, pe fondul reducerii prețurilor internaționale ale resurselor energetice și al temperaturii inflației determinate de prețurile produselor alimentare. Prețul mediu spot al țițeiului⁴ a scăzut cu 34 la sută în anul 2020, după ce înregistrase o reducere cu 5,2 la sută în anul anterior, în timp ce prețurile materiilor prime⁵ au crescut cu 4,7 la sută (6,4 la sută în anul 2019).

Economia zonei euro⁶ a înregistrat o scădere cu 6,3 la sută în anul 2020 (comparativ cu o creștere cu 1,5 la sută în 2019), resimțind efectele negative ale șocului pandemic și ale măsurilor de *lockdown* menite să limiteze răspândirea virusului. Cererea internă a contribuit cu 6 puncte procentuale la reducerea PIB, în special prin reculul consumului privat (reprezentând 4,2 puncte procentuale din scăderea PIB), dar și prin investiții (1,6 puncte procentuale). Consumul privat s-a restrâns ca urmare a măsurilor de carantinare, dar compensările sub formă de transferuri publice au condus în paralel la creșterea ratei de economisire. Investițiile productive au fost marcate de reducerea cererii, cu consecințe negative asupra veniturilor companiilor. Consumul guvernamental a limitat scăderea economică, având un aport pozitiv de 0,3 puncte procentuale, iar exportul net de bunuri și servicii a avut o contribuție negativă (-0,3 puncte procentuale), dar mai redusă decât în anul anterior (-0,8 puncte procentuale).

Din perspectivă sectorială, serviciile au contribuit în cea mai mare măsură la scăderea PIB (aproximativ 5 puncte procentuale), fiind mai expuse măsurilor de distanțare și restricțiilor de mobilitate (în special cele din comerț, transporturi, hoteluri și restaurante,

¹ Sursa: BCE – *Raport anual 2020, Economic Bulletin* No. 7/2021; FMI – *World Economic Outlook* (octombrie 2021).

² Sursa: Statista.com

³ Valori aferente țărilor din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

⁴ Determinat ca medie între cotațiile UK Brent, Dubai Fateh și West Texas Intermediate, exprimate în euro.

⁵ Exprimate în euro; exclusiv resurse energetice.

⁶ Statele din zona euro la care se face referire sunt cele 19 state membre ale UE aflate în zona euro la sfârșitul anului 2020: Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Portugalia, Spania, Slovacia și Slovenia.

administrația publică, educație, sănătate și cultură). Industria a avut o contribuție negativă de 1,3 puncte procentuale, iar agricultura a avut un impact neutru asupra evoluției economiei zonei euro.

Rata medie anuală a inflației, măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), a coborât la 0,3 la sută, de la 1,2 la sută în anul 2019, procesul dezinflaționist producându-se pe fondul restrângerii activității economice, care a redus cererea internă și a înrăutățit perspectivele economice.

Piața forței de muncă din zona euro a cunoscut o relativă deteriorare în contextul pandemiei, numărul persoanelor ocupate diminuându-se cu 1,5 la sută, dar mai puțin abruptă decât scăderea economică, pe fondul aplicării unor măsuri compensatorii, inclusiv sub forma schemelor de protejare a locurilor de muncă. Concomitent, rata șomajului⁷ a urcat la 7,8 la sută, de la 7,6 la sută în 2019.

Deficitul bugetar al zonei euro s-a majorat puternic (de la 0,6 la sută din PIB în anul 2019 la 7,2 la sută din PIB în 2020⁸), pe fondul creșterii ponderii cheltuielilor bugetare în PIB, de la 46,9 la sută la 53,8 la sută. Deficitul bugetar s-a adâncit și a depășit valoarea de referință de 3 la sută din PIB în toate cele 19 state din zona euro, fiind cuprins între 3,5 la sută în Luxemburg și 11 la sută în Spania. Rata datoriei publice a zonei euro a crescut cu 13,7 puncte procentuale față de anul precedent, până la 97,3 la sută din PIB, depășind valoarea de referință de 60 la sută din PIB în 13 dintre statele din zona euro și situându-se peste nivelul de 100 la sută în Grecia, Italia, Portugalia, Spania, Cipru, Franța și Belgia.

Contul curent agregat al zonei euro s-a încheiat cu un excedent de 223 miliarde euro (2 la sută din PIB), în scădere cu aproximativ 20 la sută față de anul 2019, pe seama reducerii cu aproape 80 la sută a excedentului balanței serviciilor și cu mai mult de 60 la sută a excedentului balanței veniturilor primare.

Țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro⁹ au consemnat o scădere economică de 3,3 la sută în anul 2020, comparativ cu o creștere de 3,3 la sută în 2019, în special din cauza restrângerii consumului privat și a investițiilor. Tendința a provenit de la toate statele din acest grup, ratele de scădere economică fiind cuprinse între 2,1 la sută în Danemarca și 8,1 la sută în Croația.

Rata medie anuală a inflației s-a majorat ușor pe ansamblul grupului de țări, până la 2,5 la sută în anul 2020 (2,4 la sută în 2019), numai două țări din cele opt consemnând o accelerare a inflației comparativ cu anul anterior (Polonia și Cehia).

Situația fiscală s-a deteriorat în toate cele opt state membre ale UE din afara zonei euro, inclusiv în cele cinci țări care înregistraseră excedente bugetare în anul 2019, ca efect al majorării cheltuielilor în contextul pandemiei. Pe ansamblu, ponderea

⁷ Conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM).

⁸ Eurostat, Newsrelease Euroindicators 119/2021: „Provision of deficit and debt data for 2020 – second notification, 21 octombrie 2021”.

⁹ Referirea vizează cele opt state membre ale UE aflate în afara zonei euro la sfârșitul anului 2020: Bulgaria, Cehia, Croația, Danemarca, Polonia, România, Suedia și Ungaria.

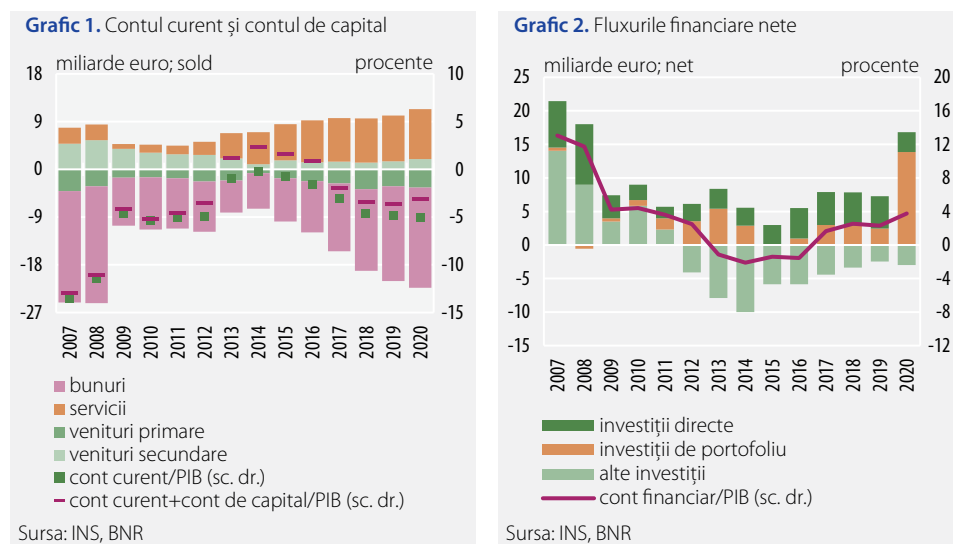
deficitului bugetar în PIB s-a situat la 5,1 la sută, toate statele, în afară de Danemarca, situându-se peste valoarea de referință de 3 la sută din PIB. Ponderea datoriei publice în PIB a urcat la 48,7 la sută, comparativ cu 39,9 la sută în anul 2019, trendul crescător fiind observat în toate statele. Croația și Ungaria au continuat să se situeze peste pragul de 60 la sută stabilit drept criteriu Maastricht.

Excedentul contului curent a marcat o îmbunătățire pe ansamblul țărilor membre ale UE din afara zonei euro comparativ cu anul 2019, ajungând la 3,1 la sută din PIB în 2020 față de 2,3 la sută în anul anterior, în special prin contribuția excedentelor de cont curent înregistrate de Polonia și Cehia. Majorarea excedentului de cont curent s-a produs preponderent pe fondul consolidării excedentului balanței bunurilor, prin reducerea mai accentuată a importurilor față de cea a exporturilor. Simultan, s-a consemnat o majorare a excedentului contului de capital, observabilă în toate statele din grup. Investițiile directe au înregistrat pe ansamblul celor opt state intrări nete de 14,5 miliarde euro, reprezentând 0,7 la sută din PIB (comparativ cu 0,5 la sută din PIB în anul 2019), trendul ascendent fiind imprimat de Polonia, Ungaria și Bulgaria. Investițiile de portofoliu au înregistrat intrări nete de aproximativ 7 miliarde euro (0,4 la sută din PIB, comparativ cu ieșiri nete de 1,1 la sută din PIB în 2019). Componenta alte investiții (în principal împrumuturi și depozite) a consemnat ieșiri nete de aproape 58 miliarde euro, respectiv 2,9 la sută din PIB (față de 1,5 la sută din PIB în 2019).

II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2020

A. Balanța de plăți

Anul 2020 a marcat temperarea trendului de accentuare a deficitului de cont curent, început în 2015, în contextul special al pandemiei SARS-CoV-2. În condițiile creșterii limitate a deficitului de cont curent și ale unei majorări importante a excedentului contului de capital, soldul cumulat al contului curent și de capital, deși a rămas în teritoriul negativ, a înregistrat o îmbunătățire, după trei ani consecutivi de deteriorare (Grafic 1).

Contul financiar a înregistrat, pentru al patrulea an consecutiv, o consolidare a influxurilor nete, acestea ajungând la 3,8 la sută din PIB, de la 2,3 la sută din PIB în anul anterior.

În anul 2020, ritmul de creștere a deficitului de cont curent (0,7 la sută) s-a atenuat față de anul anterior (14,8 la sută), în timp ce excedentul contului de capital și-a accelerat sensibil ritmul, de la 13,3 la sută la 46,6 la sută. Pe ansamblu, contul curent și contul de capital au cumulat un deficit de 6,8 miliarde euro. Aproape 84 la sută din deficitul contului curent (9,2 miliarde euro) și peste 78 la sută din excedentul contului de capital (3,3 miliarde euro) au provenit din tranzacții cu statele Uniunii Europene (UE). Din deficitul de cont curent înregistrat cu țările UE, cel înregistrat cu zona euro (ZE¹⁰) a reprezentat, ca și în anul anterior, aproximativ 48 la sută (4,4 miliarde euro; Tabel 1).

¹⁰ Nu include instituțiile europene.

Tabel 1. Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2020

	milioane euro				
	Total	din care:			
		UE	EUE	ZE	EZE
Contul curent	-10 979	-9 191	-1 788	-4 380	-6 599
Bunuri	-18 942	-14 542	-4 400	-8 295	-10 647
Servicii	9 442	6 987	2 455	6 816	2 626
Venituri primare	-3 413	-2 601	-812	-4 040	627
Venituri secundare	1 934	965	969	1 139	795
Contul de capital	4 178	3 274	904	-35	4 213
Contul financiar, din care:	-8 223	-8 920	697	-4 265	-3 958
Investiții directe	-2 958	-2 216	-742	-2 163	-795
Active	115	187	-72	236	-121
Pasive	3 073	2 403	670	2 399	674
Investiții de portofoliu	-13 837	-11 140	-2 697	-9 854	-3 983
Active	-18	-98	80	33	-51
Pasive	13 819	11 042	2 777	9 887	3 932
Derivate financiare	-16	14	-30	14	-30
Alte investiții	2 987	1 893	1 094	5 158	-2 171
Active	6 035	4 477	1 558	4 575	1 460
Pasive	3 048	2 584	464	-583	3 631

Notă: EUE – statele din afara UE; EZE – statele din afara zonei euro.

Pe parcursul anului 2020, contul financiar a înregistrat intrări nete de 8,2 miliarde euro, determinate de acumulări nete de pasive, preponderent de natura investițiilor de portofoliu, dar și de natura investițiilor directe. Din perspectiva structurii geografice, contul financiar a fost influențat, ca și contul curent și de capital, de relația cu Uniunea Europeană.

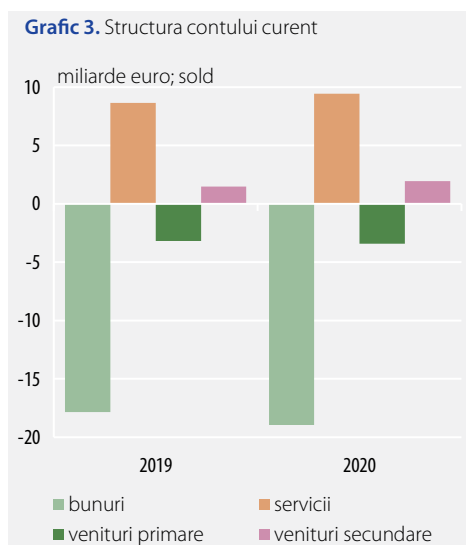
1. CONTUL CURENT

În anul 2020, balanța de plăți a României a consemnat un sold negativ al contului curent de 10 979 milioane euro, comparativ cu 10 905 milioane euro în 2019. Ponderea deficitului contului curent în PIB¹¹ a fost de 5 la sută, comparativ cu 4,9 la sută în anul precedent (Tabel 2), creșterea cu 0,1 puncte procentuale provenind preponderent din majorarea deficitului înregistrat de balanța bunurilor (în creștere cu 0,7 puncte procentuale din PIB).

Tabel 2. Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent

	pondere în PIB (%)				
	Cont curent	Bunuri	Servicii	Venituri primare	Venituri secundare
2020	-5,0	-8,7	4,3	-1,6	1,0
2019	-4,9	-8,0	3,9	-1,4	0,6
Diferențe (pp)	-0,1	-0,7	0,4	-0,2	0,4

¹¹ PIB: Sursa – INS (date definitive pentru anul 2019 și date provizorii pentru 2020).

Evoluția contului curent și a componentelor sale (Grafic 3) relevă accentuarea deficitului balanței bunurilor cu 6,1 la sută în 2020 față de anul anterior, pe fondul scăderii mai rapide a exporturilor, ca efect al contractării activității economice, față de cea importurilor, a căror rezistență a fost determinată de cererea pentru produse specifice combaterii pandemiei. Balanța serviciilor a înregistrat un excedent majorat cu 9,1 la sută față de anul 2019, pe fondul reducerii deficitului serviciilor de turism, în contextul diminuării călătoriilor internaționale, concomitent

cu consolidarea excedentului asociat serviciilor informatice și informaționale. Veniturile primare au înregistrat o creștere cu 7 la sută a deficitului, având drept cauză principală diminuarea influxurilor bănești reprezentate de remunerarea salariaților, în contextul restrângerii activității economice la nivel mondial. Veniturile secundare au sporit cu peste 30 la sută, fiind favorizate de influxurile din fonduri europene de natura transferurilor curente.

1.1. Balanța bunurilor și serviciilor

În anul 2020, balanța bunurilor și serviciilor (Tabel 3) a înregistrat un deficit de 9,5 miliarde euro, în creștere cu 3,3 la sută față de valoarea consemnată în anul precedent, ca efect al majorării cu aproximativ 6 la sută a deficitului rezultat din comerțul cu bunuri.

Indicatorii derivați prezentați în Tabelul 3 oferă o imagine mai fidelă a influenței comerțului internațional cu bunuri și servicii asupra economiei României.

Balanța consolidată a bunurilor și serviciilor a consemnat o creștere a deficitului, cu toate că volumul cumulată al exporturilor și importurilor s-a redus, evoluția combinată a celor doi indicatori fiind reflectată de reducerea soldului normalizat. Deși balanța serviciilor a evoluat favorabil, impactul deteriorării balanței bunurilor a fost mai pregnant, astfel că gradul de acoperire a importurilor prin exporturi, dar mai ales gradul de deschidere a economiei, au scăzut. Exportul de bunuri și servicii a înregistrat o reducere a ponderii în PIB, corelată cu temperarea cererii externe. Se constată însă și un aspect favorabil, relevat de o ușoară diminuare a dependenței consumului intern de importul de bunuri și servicii (reducerea indicelui de penetrare a importurilor), care s-a reflectat și în scăderea mai accentuată a importurilor decât a PIB (diminuarea propensiunii marginale a importurilor). Atât la exporturi, cât și la importuri, creșterea indicelui Herfindahl-Hirschman reflectă concentrarea acestora asupra unui număr relativ mai mic de parteneri externi.

Tabel 3. Balanța bunurilor și serviciilor (balanța comercială)

	2019	2020
	milioane euro	
Exportul de bunuri și servicii	90 124	81 340
Importul de bunuri și servicii	99 324	90 839
Soldul balanței comerciale	-9 200	-9 499
	procente / indici	
Soldul normalizat al balanței comerciale*	-0,0486	-0,0552
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi** (%)	90,7	89,5
Gradul de deschidere a economiei*** (%)	84,9	78,9
Indicele de propensiune a exportului**** (%)	40,4	37,3
Indicele de penetrare a importurilor***** (%)	42,7	39,9
Indicele de propensiune marginală a importurilor*****	0,4	1,7
Indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a exporturilor*****	0,0737	0,0757
Indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a importurilor*****	0,0683	0,0715
*) raportul între soldul balanței comerciale și valoarea totală a schimburilor comerciale internaționale (export și import de bunuri și servicii)		
**) raportul între valoarea exporturilor și valoarea importurilor		
***) raportul între valoarea schimburilor comerciale internaționale și valoarea produsului intern brut		
****) raportul între valoarea exportului și valoarea produsului intern brut. Reflectă încrederea de care se bucură producătorii autohtoni pe piețele internaționale		
*****) raportul între valoarea importului și valoarea consumului intern. Reflectă măsura în care cererea internă este acoperită prin importuri		
*****) raportul între valoarea importului și valoarea produsului intern brut. Reflectă măsura în care importurile sunt stimulate de creșterea veniturilor		
*****) suma pătratelor ponderilor țărilor partenere în total; poate lua valori între 0 și 1. Cu cât valoarea este mai apropiată de 0, dependența de schimburile comerciale cu un număr redus de țări partenere este mai mică		
Sursa: INS, calcule BNR		

1.1.1. Balanța bunurilor¹²

În anul 2020, soldul negativ al balanței bunurilor a fost de 18 942 milioane euro, în creștere cu 6,1 la sută față de anul precedent, exporturile reducându-se cu 8,7 la sută, iar importurile cu 5,4 la sută. Ponderea deficitului balanței bunurilor în PIB a crescut cu 0,7 puncte procentuale, până la 8,7 la sută (Tabel 4).

Tabel 4. Balanța bunurilor

	2019	2020	Diferențe (+/-)
	milioane euro		
Export (FOB), din care:	63 066	57 569	-5 497
Mărfuri generale	63 016	57 467	-5 549
Merchanting – export net	50	102	52
Import (FOB)	80 918	76 511	-4 407
Sold balanță bunuri (FOB/FOB)	-17 852	-18 942	-1 090
PIB	223 167	218 219	x
Sold cont curent	-10 905	-10 979	-74

¹² Conform metodologiei BPM6, balanța bunurilor nu include bunurile pentru prelucrare, pentru care nu are loc schimbul de proprietate, prin aceasta fiind diferită de comerțul internațional cu bunuri compilat și publicat de Institutul Național de Statistică în conformitate cu metodologia specifică elaborată de Eurostat.

continuare

	2019	2020	Diferențe (+/-)
	procente		puncte procentuale
Ponderea exportului în PIB	28,3	26,4	-1,9
Ponderea importului în PIB	36,3	35,1	-1,2
Ponderea soldului balanței bunurilor în PIB	-8,0	-8,7	-0,7
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB/FOB)	77,9	75,2	-2,7
Gradul de deschidere a economiei: (export+import)/PIB	64,5	61,4	-3,1

Sursa: INS, calcule BNR

Pe parcursul anului 2020, cel mai ridicat nivel al deficitului bunurilor s-a înregistrat în luna decembrie (2 065 milioane euro), iar cel mai redus în mai (1 284 milioane euro).

Analiza în structură a soldului balanței bunurilor, pe cele opt grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat, relevă deficite la: produse chimice și plastice (8 096 milioane euro), produse minerale (2 706 milioane euro), metale comune (2 389 milioane euro), textile, confecții, încălțăminte (2 255 milioane euro), produse agroalimentare (1 824 milioane euro), mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (112 milioane euro) și alte mărfuri (1 983 milioane euro), respectiv excedent la produse din lemn, hârtie (321 milioane euro)¹³.

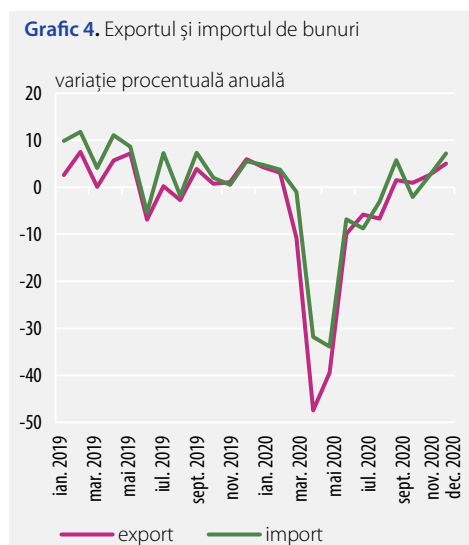
Pe zone geografice, deficitul balanței bunurilor a fost generat în proporție de 76,8 la sută de comerțul intracomunitar, comerțul extracomunitar având o influență de 23,2 la sută.

Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a diminuat cu 2,7 puncte procentuale, până la 75,2 la sută, iar gradul de deschidere a economiei cu 3,1 puncte procentuale, până la 61,4 la sută.

Exportul de bunuri a însumat 57 569 milioane euro, în scădere cu 8,7 la sută față de anul 2019, fiind influențat negativ de evoluția cererii externe în contextul pandemiei, atât din Uniunea Europeană, cât și din statele extracomunitare. În valoare absolută, exportul a fost mai mic cu 5 497 milioane euro față de anul 2019, reducându-i-se ponderea în PIB cu 1,9 puncte procentuale, până la 26,4 la sută.

Cel mai mic nivel al exportului din anul 2020 s-a înregistrat în luna aprilie (2 667 milioane euro), cel mai mare nivel lunar (5 865 milioane euro) fiind consemnat în octombrie. Media lunară realizată la export a fost de 4 797 milioane euro, cu 459 milioane euro mai mică față de anul precedent. Importul de bunuri (FOB) a atins 76 511 milioane euro, în scădere cu 5,4 la sută față de anul 2019, respectiv cu 4 407 milioane euro. Ponderea importului de bunuri în PIB s-a diminuat cu 1,2 puncte procentuale, ajungând la 35,1 la sută. Cel mai redus nivel al importului din anul 2020 s-a înregistrat în luna aprilie (4 401 milioane euro), iar cel mai ridicat în octombrie (7 629 milioane euro). Media lunară realizată la import a fost de 6 376 milioane euro, cu 367 milioane euro sub nivelul anului precedent.

¹³ Diferența dintre suma componentelor (19 044 milioane euro) și valoarea soldului bunurilor din Tabelul 4 (18 942 milioane euro) se regăsește în excedentul înregistrat la *merchandise* (102 milioane euro).

Variația exportului lunar față de luna corespunzătoare din anul precedent (Grafic 4) reflectă trecerea în teritoriul negativ începând cu luna martie, în corelație cu evoluția producției din industria prelucrătoare – principalul furnizor al exporturilor, care în perioada ianuarie-august a scăzut cu aproape 20 la sută. În aceeași perioadă s-au înregistrat și cele mai accentuate scăderi ale exportului în raport cu importurile, cu un maximum în luna aprilie. Exporturile au revenit pe creșteri începând cu luna septembrie.

Structura și orientarea geografică a exportului de bunuri

a) Structura exportului de bunuri

În anul 2020, exportul de bunuri a fost generat în principal de industria prelucrătoare, care a furnizat 91,5 la sută din exporturile totale (Tabel 5). Activitățile industriei prelucrătoare care au furnizat exporturi substanțiale au fost: industria autovehiculelor de transport rutier (22,2 la sută din exportul total al anului 2020), industria de echipamente electrice (12,9 la sută), industria de mașini, utilaje și echipamente (9,7 la sută), industria calculatoarelor și produselor electronice și optice (7,1 la sută). Împreună, cele patru activități au furnizat 51,9 la sută din exporturile României în anul 2020, comparativ cu 50,8 la sută în anul precedent, creșterea provenind de la industria de echipamente electrice.

Tabel 5. Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Total	63 066	57 569	91,3	100,0	100,0
Mărfuri generale	63 016	57 467	91,2	99,9	99,8
Agricultură, silvicultură, pescuit	4 305	3 736	86,8	6,8	6,5
Industria extractivă	130	118	90,8	0,2	0,2
Industria prelucrătoare, din care:	57 500	52 663	91,6	91,2	91,5
Autovehicule de transport rutier	14 094	12 769	90,6	22,3	22,2
Echipamente electrice	7 300	7 406	101,5	11,6	12,9
Mașini, utilaje și echipamente	6 179	5 606	90,7	9,8	9,7
Calculatoare și produse electronice și optice	4 507	4 095	90,9	7,1	7,1
Produse din cauciuc și mase plastice	3 378	3 111	92,1	5,4	5,4
Produse ale industriei metalurgice	3 341	2 889	86,5	5,3	5,0
Mobilă	2 329	1 953	83,9	3,7	3,4
Substanțe și produse chimice	2 063	1 925	93,3	3,3	3,3
Produse ale industriei construcțiilor metalice	1 902	1 718	90,3	3,0	3,0

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	152	198	130,3	0,2	0,3
Alte produse neclasificate în altă parte	929	752	80,9	1,5	1,3
Merchenting** – export net	50	102	204,0	0,1	0,2

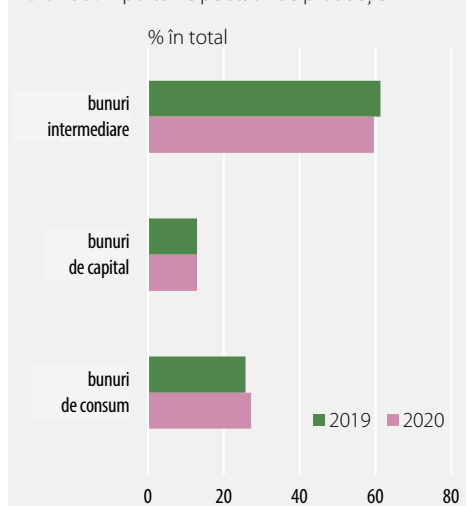
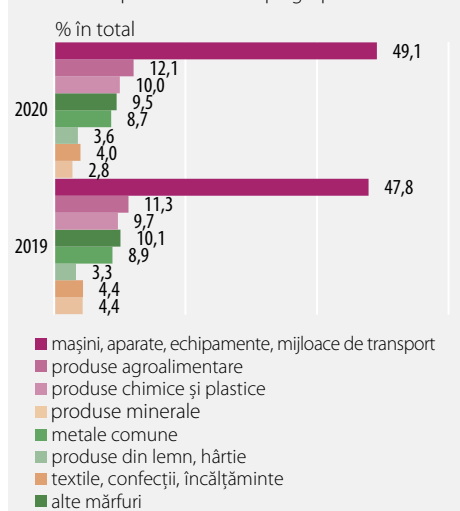
*) grupare pe baza Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților (CPA 2015 – INS)

***) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (Sursa: BNR)

Sursa: INS, calcule BNR

Din punctul de vedere al utilizării bunurilor exportate (Grafic 5), în anul 2020 cele mai multe exporturi, respectiv 59,6 la sută din total, au constat în bunuri destinate consumului intermediar (în special subansamble, piese și accesorii, materii prime brute și materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei).

Aproximativ 27 la sută din exporturi au fost destinate consumului final (automobile, produse farmaceutice, cosmetice, produse de igienă, confecții, încălțăminte), iar circa 13 la sută au reprezentat bunuri de capital (autoturisme și alte autovehicule pentru transportul de persoane, aparate telefonice, pompe de aer sau de vid, pompe pentru lichide, aparate electrice de iluminat sau de semnalizare, motoare și generatoare electrice, unelte pneumatice și hidraulice, mașini și aparate mecanice, transformatoare electrice, contoare, instrumente și aparate pentru analize fizice sau chimice).

Grafic 5. Exporturile pe stadii de producție

Grafic 6. Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri

Structura exporturilor conform Nomenclatorului Combinat relevă faptul că patru grupe de mărfuri și-au majorat contribuția la export față de anul precedent (Grafic 6): mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 1,3 puncte procentuale), produse agroalimentare (cu 0,8 puncte procentuale), produse chimice și plastice (cu 0,3 puncte procentuale) și produse din lemn, hârtie (cu 0,3 puncte procentuale), celelalte patru grupe înregistrând pierderi de pondere: produse minerale (-1,6 puncte

procentuale), textile, confecții, încălțăminte (-0,4 puncte procentuale), metale comune (-0,2 puncte procentuale) și alte mărfuri (-0,6 puncte procentuale).

Analizând grupele de mărfuri din Nomenclatorul Combinat la un nivel mai detaliat, se observă că au existat și categorii de mărfuri care au înregistrat o evoluție opusă tendinței generale a exporturilor, respectiv au crescut: produse din tutun, tablouri electrice, unelte pneumatice, hidraulice sau cu motor, aparate pentru încălzire, mașini de spălat rufe, îngrășăminte, articole textile, energie electrică, semințe de rapiță, fier vechi, care au adus un surplus de export față de anul 2019 de aproape 1,1 miliarde euro, dar 88 la sută dintre acesta au provenit din creșterea volumului exportului și numai 12 la sută din prețuri mai mari (Tabel 6).

Tabel 6. Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului

	milioane euro			
	Valoarea exportului în 2020	Creștere/descreștere față de 2019	Influențe din volum	Influențe din preț
Produse din tutun, altele decât țigările și trabucurile	669	389	117	272
Tablouri, panouri, console și alte suporturi pentru controlul și distribuția electricității	2 265	141	259	-118
Unelte pneumatice, hidraulice sau cu motor, pentru utilizare manuală	468	123	111	12
Aparate pentru încălzirea apei, încăperilor, de uscare a părului și a mâinilor	781	120	115	6
Mașini de spălat rufe	76	52	69	-17
Îngrășăminte minerale sau chimice azotate	108	48	90	-42
Articole textile confecționate, altele decât cele de îmbrăcăminte sau de uz casnic	145	48	-9	57
Energie electrică	194	45	50	-5
Semințe de rapiță	229	45	49	-4
Deșeuri și resturi de fontă, de fier sau de oțel (fier vechi)	336	45	76	-30

Notă: Inclusiv modificările de structură; calcule pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor exportate conform clasificării din Nomenclatorul Combinat, la nivel de 6 cifre, furnizate de INS.
Sursa: INS, calcule BNR

b) Orientarea geografică a exportului de bunuri

Exportul intracomunitar s-a cifrat în anul 2020 la 42 161 milioane euro, în scădere cu 7,4 la sută față de anul precedent (Tabel 7). Ponderea exportului intracomunitar în total exporturi a fost de 73,2 la sută, în creștere cu 1 punct procentual comparativ cu anul 2019, majorarea ponderii provenind în special din exportul către Germania, Ungaria și Polonia.

Tabel 7. Exportul de bunuri pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Total	63 066	57 569	91,3	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	45 507	42 161	92,6	72,2	73,2
1.1. Zona euro, din care:	34 375	31 768	92,4	54,5	55,2
Germania	14 117	13 159	93,2	22,4	22,9
Italia	5 696	5 085	89,3	9,0	8,8
Franța	4 486	3 938	87,8	7,1	6,8
1.2. Extra zona euro, din care:	11 132	10 393	93,4	17,7	18,1
Ungaria	3 180	2 989	94,0	5,0	5,2
Polonia	2 363	2 259	95,6	3,7	3,9
Bulgaria	2 396	2 245	93,7	3,8	3,9
Cehia	2 080	1 843	88,6	3,3	3,2
Țările de Jos	1 945	1 973	101,4	3,1	3,4
2. Export extracomunitar, din care:	17 559	15 408	87,7	27,8	26,8
Turcia	2 230	2 096	94,0	3,5	3,6
Marea Britanie	2 298	1 920	83,6	3,6	3,3
Statele Unite ale Americii	1 262	1 051	83,3	2,0	1,8
Republica Moldova	1 038	864	83,2	1,6	1,5
China	758	829	109,4	1,2	1,4
Federația Rusă	1 012	819	80,9	1,6	1,4
Republica Serbia	862	717	83,2	1,4	1,2
Ucraina	408	412	101,0	0,6	0,7
Egipt	696	394	56,6	1,1	0,7

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de bunuri extracomunitar a însumat 15 408 milioane euro, mai puțin cu 12,3 la sută față de anul 2019, având o pondere de 26,8 la sută în exporturile de bunuri totale, inferioară cu 1 punct procentual celei din anul 2019.

Principalele zece țări partenere la export, reprezentând 65,1 la sută din exportul total al anului 2020, au fost: Germania (22,9 la sută din total exporturi), Italia (8,8 la sută), Franța (6,8 la sută), Ungaria (5,2 la sută), Bulgaria (3,9 la sută), Polonia (3,9 la sută), Turcia (3,6 la sută), Țările de Jos (3,4 la sută), Marea Britanie (3,3 la sută), Cehia (3,2 la sută).

Structura și orientarea geografică a importului de bunuri

a) Structura importului de bunuri

În anul 2020, majoritatea bunurilor importate au reprezentat produse ale industriei prelucrătoare (91,9 la sută din importurile totale, cu 1,5 puncte procentuale peste ponderea înregistrată în anul anterior – Tabel 8), constând în principal în: autovehicule de transport rutier (9,9 la sută din importul total), calculatoare și produse electronice (9,8 la sută), mașini, utilaje și echipamente (9,6 la sută), substanțe și produse chimice (9 la sută), echipamente electrice (8,7 la sută), produse alimentare (6,8 la sută).

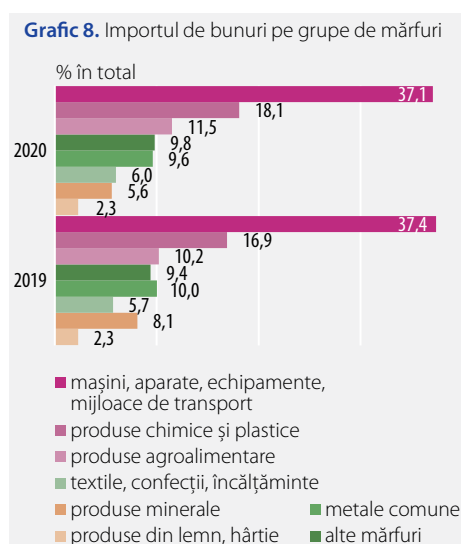
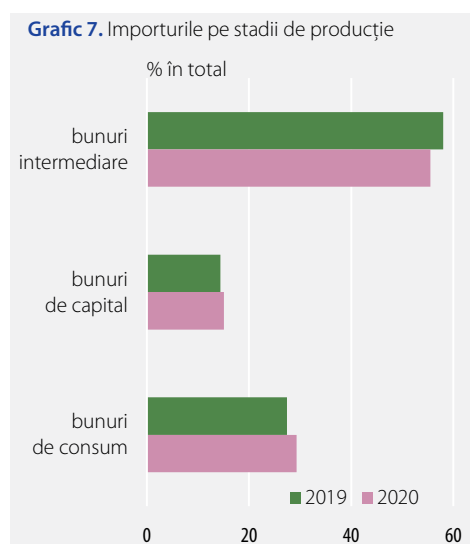
Tabel 8. Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Total	80 918	76 511	94,6	100,0	100,0
Agricultură, silvicultură, pescuit	2 354	2 752	116,9	2,9	3,6
Industria extractivă	4 759	2 703	56,8	5,9	3,5
Industria prelucrătoare, din care:	73 142	70 353	96,2	90,4	91,9
Autovehicule de transport rutier, remorci și semiremorci	9 054	7 537	83,2	11,2	9,9
Calculatoare și produse electronice	7 456	7 476	100,3	9,2	9,8
Mașini, utilaje și echipamente	7 649	7 367	96,3	9,5	9,6
Substanțe și produse chimice	6 839	6 872	100,5	8,5	9,0
Echipamente electrice	6 839	6 649	97,2	8,5	8,7
Produse alimentare	5 066	5 227	103,2	6,3	6,8
Produse ale industriei metalurgice	4 579	4 166	91,0	5,7	5,4
Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice	3 427	3 779	110,3	4,2	4,9
Produse din cauciuc și mase plastice	3 705	3 549	95,8	4,6	4,6
Produse ale industriei construcțiilor metalice	3 633	3 383	93,1	4,5	4,4
Alte produse industriale neclasificate	2 615	2 744	104,9	3,2	3,6
Produse ale industriei textile	2 007	2 064	102,8	2,5	2,7
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	286	358	125,2	0,4	0,5
Alte produse neclasificate în altă parte	377	345	92,0	0,5	0,5

*) grupare pe baza Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților (CPA 2015 – INS)

Sursa: INS, calcule BNR

Clasificarea importurilor de bunuri pe stadii de producție (Grafic 7) relevă ponderea dominantă (55,5 la sută din importul total) a bunurilor intermediare, reprezentate în special de materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei, subansamble, piese și accesorii, combustibili și lubrifianți.

Bunurile de consum au reprezentat 29,3 la sută din totalul importurilor (țigări, cosmetice, articole de igienă, produse farmaceutice, alimente și băuturi, confecții, încălțăminte), iar bunurile de capital 15,1 la sută (autoturisme și alte autovehicule pentru transportul de persoane, instalații telefonice, mașini automate de prelucrare a datelor, centrifuge, pompe pentru lichide, pompe de aer sau de vid, autovehicule pentru transportul mărfurilor, tractoare, transformatoare electrice).

Conform Nomenclatorului Combinat, importul de bunuri a fost reprezentat în proporție de peste 76 la sută de patru grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; produse chimice și plastice; produse agroalimentare; metale comune (Grafic 8).

Comparativ cu anul 2019, patru grupe de mărfuri și-au majorat ponderea în importul total, înregistrând creșteri cuprinse între 0,3 puncte procentuale și 1,3 puncte procentuale: produse chimice și plastice, produse agroalimentare textile, confecții, încălțăminte și alte mărfuri.

Tabel 9. Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului

	milioane euro			
	Valoarea importului în 2020	Creștere/descrștere față de 2019	Influențe din volum	Influențe din preț
Articole textile confecționate, altele decât cele de îmbrăcăminte sau de uz casnic	395	330	52	278
Mașini automate de prelucrare a datelor și unități ale acestora	881	187	359	-172
Sânge pentru utilizări terapeutice, produse imunologice, vaccinuri	729	148	-127	276
Medicamente	2 758	147	-111	258
Porumb	304	143	145	-3
Inițiatori și acceleratori de reacție	289	120	23	97
Centrifuge, aparate pentru filtrarea sau epurarea lichidelor sau gazelor	548	103	9	94
Îmbrăcăminte confecționată	113	84	15	69
Orz	108	84	91	-7
Compuși heterociclici cu heteroatomi de azot în exclusivitate	178	84	23	60

Notă: Inclusiv modificările de structură; calcule pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor exportate conform clasificării din Nomenclatorul Combinat, la nivel de 6 cifre, furnizate de INS.
Sursa: INS, calcule BNR

Analiza influențelor volumului mărfurilor importate și ale prețurilor asupra evoluției valorii importului pe categorii de mărfuri cu granularitate mai mare relevă că, la categoriile de mărfuri al căror import a crescut, influența semnificativă se regăsește în prețuri, aproximativ două treimi din majorarea importului produselor prezentate în Tabelul 9 provenind din creșterea acestora, în special la medicamente, vaccinuri, sânge de uz uman, inițiatori și acceleratori de reacție, centrifuge, îmbrăcăminte.

b) Orientarea geografică a importului de bunuri

Importul intracomunitar s-a cifrat în anul 2020 la 56 703 milioane euro, în scădere cu 3,8 la sută față de anul precedent (Tabel 10). Ponderea importului intracomunitar în importurile totale de bunuri s-a mărit cu 1,3 puncte procentuale față de anul 2019, ajungând la 74,1 la sută, majorarea consemnându-se în special pe relațiile cu Germania, Ungaria și Polonia.

Tabel 10. Importul de bunuri FOB pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Total	80 918	76 511	94,6	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	58 929	56 703	96,2	72,8	74,1
<i>1.1. Zona euro, din care:</i>	41 947	40 063	95,5	51,8	52,4
Germania	16 110	15 859	98,4	19,9	20,7
Italia	6 478	6 083	93,9	8,0	8,0
Franța	3 919	3 524	89,9	4,8	4,6
Țările de Jos	3 365	3 130	93,0	4,2	4,1
Austria	2 546	2 436	95,7	3,1	3,2
<i>1.2. Extra zona euro, din care:</i>	25 837	24 204	93,7	31,9	31,6
Ungaria	6 006	5 827	97,0	7,4	7,6
Polonia	4 968	4 812	96,9	6,1	6,3
Cehia	2 510	2 416	96,3	3,1	3,2
Bulgaria	2 502	2 497	99,8	3,1	3,3
2. Import extracomunitar, din care:	21 989	19 808	90,1	27,2	25,9
China	4 304	4 835	112,3	5,3	6,3
Turcia	3 590	3 286	91,5	4,4	4,3
Federația Rusă	2 843	1 684	59,2	3,5	2,2
Marea Britanie	2 116	1 559	73,7	2,6	2,0
Kazahstan	1 538	1 036	67,4	1,9	1,4
Statele Unite ale Americii	746	831	111,4	0,9	1,1
Republica Serbia	684	645	94,3	0,8	0,8
Ucraina	638	664	104,1	0,8	0,9
Coreea de Sud	438	464	105,9	0,5	0,6

Sursa: INS, calcule BNR

Valoarea importului extracomunitar a fost de 19 808 milioane euro, în scădere cu 9,9 la sută față de valoarea înregistrată în anul 2019, având o pondere de 25,9 la sută în importurile totale de bunuri, cu 1,3 puncte procentuale sub cea înregistrată în anul precedent.

Principalele zece țări partenere la import în anul 2020 (reprezentând 68,4 la sută din importurile totale) au fost: Germania (20,7 la sută), Italia (8 la sută), Ungaria (7,6 la sută), China (6,3 la sută), Polonia (6,3 la sută), Franța (4,6 la sută), Turcia (4,3 la sută), Țările de Jos (4,1 la sută), Bulgaria (3,3 la sută) și Austria (3,2 la sută).

Balanța resurselor energetice

Balanța resurselor energetice s-a încheiat în anul 2020 cu un deficit de 2 406 milioane euro, în scădere cu 31,3 la sută față de anul precedent (Tabel 11). Ca pondere în deficitul balanței bunurilor, importul net de resurse energetice s-a redus de la 19,6 la sută în 2019 la 12,7 la sută în 2020. Cea mai mare contribuție la deficitul balanței energetice, peste trei pătrimi, a avut-o în continuare țițeiul brut, având însă și cel mai mare aport la reducerea deficitului balanței energetice.

Tabel 11. Exportul și importul (FOB) de produse energetice

	Export		Import		Import net (-)/ Export net (+)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
	milioane euro					
Total	2 611	1 508	6 111	3 914	-3 500	-2 406
Gaze naturale	3	16	557	289	-554	-273
Energie electrică	149	194	269	334	-120	-140
Combustibili minerali	241	129	674	512	-433	-383
Țiței brut	12	10	3 379	1 840	-3 367	-1 830
Produse petroliere	2 206	1 159	1 232	939	974	220

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de produse energetice s-a cifrat la 1 508 milioane euro¹⁴, în scădere cu 42,2 la sută față de anul 2019, respectiv cu 1 103 milioane euro, atât din volum, cât și din preț (Tabel 12). Importul de produse energetice a fost de 3 914 milioane euro, cu 36 la sută mai mic față de anul 2019, trei sferturi din reducerea valorică de 2 197 milioane euro¹⁵ fiind determinate de scăderea prețurilor resurselor importate.

Tabel 12. Influențe din volum și din preț* asupra majorării exportului și importului de resurse energetice

	Export				Import			
	Pondere în exportul de resurse energetice în 2020 (%)	Creștere/descreștere față de 2019 (mil. euro)	Influențe din volum (mil. euro)	Influențe din preț (mil. euro)	Pondere în importul de resurse energetice în 2020 (%)	Creștere/descreștere față de 2019 (mil. euro)	Influențe din volum (mil. euro)	Influențe din preț (mil. euro)
Total	100,0	-1 103	-697	-406	100,0	-2 197	-582	-1 615
Gaze naturale	1,1	13	26	-13	7,4	65	131	-66
Energie electrică	12,9	45	50	-5	8,5	-267	-116	-151
Combustibili minerali	8,6	-112	-69	-43	13,1	-162	-69	-93
Țiței brut	0,7	-2	0	-2	47,0	-294	128	-422
Produse petroliere	76,9	-1 047	-704	-343	24,0	-1 539	-656	-883

*) inclusiv modificările de structură
Sursa: INS, calcule BNR

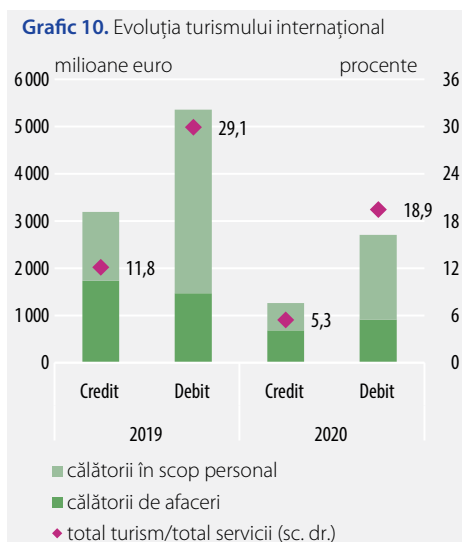
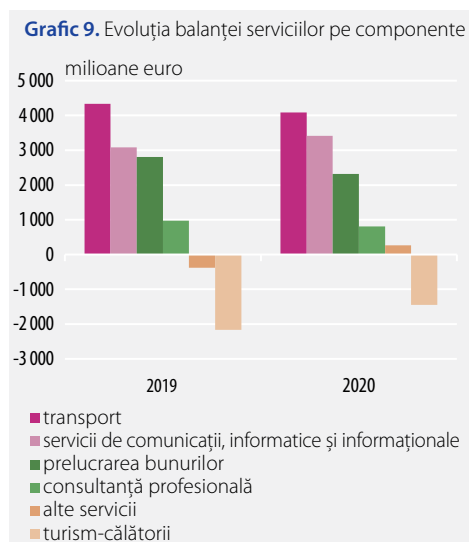
Gradul de acoperire a importului de resurse energetice prin exportul de asemenea produse s-a redus cu 4,2 puncte procentuale, până la 38,5 la sută.

¹⁴ Reprezentând 2,6 la sută din exportul total de bunuri, comparativ cu 4,1 la sută în anul 2019.

¹⁵ Ca pondere în importul total de bunuri, importul de resurse energetice s-a redus de la 7,6 la sută în 2019 la 5,1 la sută în 2020.

1.1.2. Balanța serviciilor

Balanța serviciilor a înregistrat în anul 2020 un excedent de 9 442 milioane euro (4,3 la sută din PIB), comparativ cu 8 652 milioane euro (3,9 la sută din PIB) în anul precedent, pe fondul majorării încasărilor din servicii informatice și al reducerii plăților pentru turism-călătorii, servicii de cercetare-dezvoltare¹⁶ și pentru servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri (Grafic 9).

Evoluția balanței serviciilor a fost influențată favorabil în mare măsură de balanța turismului, al cărei deficit s-a diminuat cu o treime față de anul 2019, pe fondul înjumătățirii plăților pentru călătorii în scop personal (Grafic 10). În schimb, situația turismului de afaceri s-a înrăutățit, această componentă încheind anul 2020 cu deficit, după ce înregistrase excedent în anul anterior. Structura pe componente a încasărilor din turism indică ponderi comparabile pentru turismul de afaceri și pentru cel în scop personal, în timp ce în structura plăților turismul personal deține ponderea majoritară (66 la sută în 2020, respectiv 73 la sută în 2019). Contribuția încasărilor din turism la încasările totale din servicii și cea a plăților pentru turism la plățile aferente serviciilor s-au redus în anul 2020, ajungând la 5 la sută în cazul încasărilor, respectiv la 19 la sută în cel al plăților (de la 12 la sută și respectiv 29 la sută în 2019).

Tabel 13. Exportul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Total	27 058	23 771	87,9	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	19 539	17 312	88,6	72,2	72,8
1.1. Zona euro, din care:	17 164	15 168	88,4	63,4	63,8
Germania	4 760	4 497	94,5	17,6	18,9
Italia	2 664	2 039	76,5	9,8	8,6
Franța	2 274	2 020	88,8	8,4	8,5

¹⁶ Reducerea plăților aferente serviciilor de cercetare-dezvoltare este datorată efectului de bază, respectiv faptului că în perioada de comparație din 2019 s-a înregistrat plata unui import de *know-how* în domeniul tehnologiei agricole, având drept contrapartidă un aport de capital care a majorat investițiile directe în România.

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Țările de Jos	1 818	1 780	97,9	6,7	7,5
Austria	1 558	1 280	82,2	5,8	5,4
Belgia	1 222	1 006	82,3	4,5	4,2
1.2. Extra zona euro, din care:	2 375	2 144	90,3	8,8	9,0
Ungaria	620	558	90,0	2,3	2,3
Bulgaria	417	331	79,4	1,5	1,4
Danemarca	348	325	93,4	1,3	1,4
Polonia	354	319	90,1	1,3	1,3
2. Export extracomunitar, din care:	7 519	6 459	85,9	27,8	27,2
Marea Britanie	2 676	2 158	80,6	9,9	9,1
Statele Unite ale Americii	1 599	1 367	85,5	5,9	5,8
Elveția	1 034	1 045	101,1	3,8	4,4
Israel	218	120	55,0	0,8	0,5
Canada	189	132	69,8	0,7	0,6
Singapore	221	216	97,7	0,8	0,9
Turcia	182	173	95,1	0,7	0,7
Republica Moldova	87	64	73,6	0,3	0,3

Exportul de servicii a totalizat 23 771 milioane euro (în scădere cu 12,1 la sută față de anul 2019), mai mult de jumătate din acesta provenind, ca și în anul precedent, din servicii de transport (majoritar din transport auto de mărfuri) și servicii de comunicații, informatice și informaționale. Aproximativ 73 la sută din încasările din servicii au provenit din state membre ale UE, pe primele locuri situându-se Germania, Italia, Franța și Țările de Jos (Tabel 13).

Importul de servicii s-a ridicat la 14 329 milioane euro (în scădere cu 22,2 la sută față de anul anterior), serviciile de transport, serviciile de turism – călătorii, serviciile informatice, serviciile de consultanță profesională și managerială și serviciile tehnice și comerciale deținând împreună 85 la sută. Plățile pentru servicii prezintă o structură geografică similară celei a încasărilor, 72 la sută rezultând din tranzacții în interiorul Uniunii Europene, în special cu Germania, Franța, Țările de Jos, Austria și Italia (Tabel 14).

Tabel 14. Importul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Total	18 406	14 329	77,8	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	13 181	10 326	78,3	71,6	72,1
1.1. Zona euro, din care:	10 545	8 353	79,2	57,3	58,3
Germania	3 033	2 615	86,2	16,5	18,2
Italia	1 290	664	51,5	7,0	4,6
Franța	1 273	926	72,7	6,9	6,5
Austria	900	752	83,6	4,9	5,2
Țările de Jos	1 009	801	79,4	5,5	5,6
Spania	586	343	58,5	3,2	2,4
Belgia	508	389	76,6	2,8	2,7

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
1.2. Extra zona euro, din care:	2 636	1 973	74,8	14,3	13,8
Ungaria	1 093	527	48,2	5,9	3,7
Bulgaria	414	520	125,6	2,2	3,6
Polonia	387	365	94,3	2,1	2,5
Danemarca	138	115	83,3	0,7	0,8
2. Import extracomunitar, din care:	5 225	4 003	76,6	28,4	27,9
Marea Britanie	2 214	1 506	68,0	12,0	10,5
Statele Unite ale Americii	646	507	78,5	3,5	3,5
Elveția	446	451	101,1	2,4	3,1
Canada	208	92	44,2	1,1	0,6
Turcia	292	253	86,6	1,6	1,8
Republica Moldova	155	118	76,1	0,8	0,8

Casetă. Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare¹⁷

Evoluția economiei mondiale, intensificarea tranzacțiilor pe piețele externe, internaționalizarea și complexitatea sporită a lanțurilor valorice în contextul globalizării sunt factori care au generat în ultimii ani cerințe de noi date statistice din partea utilizatorilor, inclusiv din partea factorilor de decizie.

Unul dintre seturile de date, în curs de dezvoltare în prezent, este *Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare*, care oferă informații cu privire la domeniile de activitate dominate de marile companii, despre rolul companiilor mici și mijlocii, despre intensitatea și concentrarea exportului și importului de servicii.

Comerțul internațional cu servicii pe clase de mărime a entităților raportoare, în funcție de numărul de salariați¹⁸

În anul 2020, întreprinderile mici și medii (cu mai puțin de 250 de salariați) au realizat 45 la sută din valoarea exportului de servicii, comparativ cu 47 la sută în anul precedent, reflectând competitivitatea acestora pe piețele externe în prestarea de servicii din domeniul IT&C, servicii de transport rutier de mărfuri și alte servicii pentru afaceri.

Importul de servicii prezintă un grad mai mare de concentrare la nivelul companiilor mari, cu resurse mai complexe pentru achiziționarea serviciilor pe

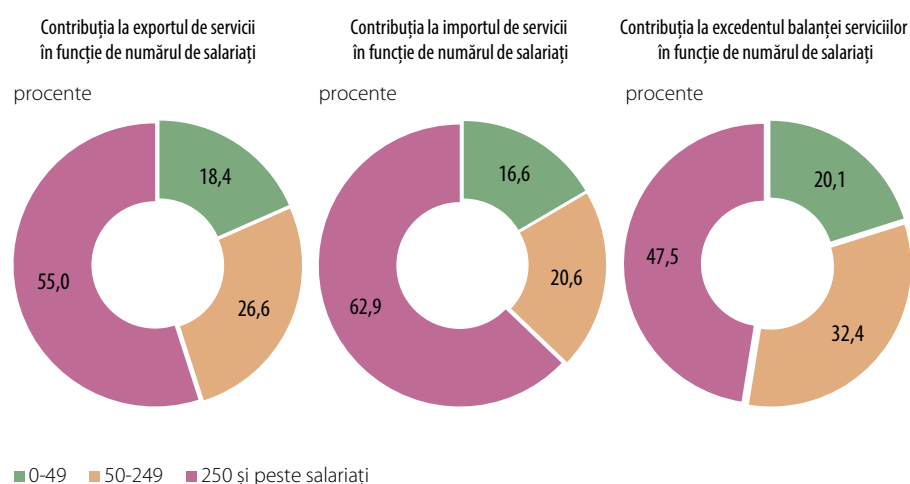
¹⁷ Statistici experimentale, a căror metodologie este în dezvoltare, în vederea implementării prevederilor Regulamentului (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind statisticile europene de întreprindere, de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor de întreprindere. Date statistice similare aferente comerțului internațional cu bunuri sunt calculate și publicate de către Institutul Național de Statistică.

¹⁸ Calcule efectuate pe baza datelor raportate în cadrul cercetării statistice „Comerțul internațional cu servicii” derulată de BNR, precum și pe baza datelor raportate la BNR de băncile rezidente, conform reglementărilor legale, cu excepția serviciilor de turism și asigurări.

piețele internaționale. În perioada analizată, acestea au realizat 62,9 la sută din importul total de servicii.

Rolul întreprinderilor mici și medii pe piața serviciilor internaționale este reflectat și de contribuția lor la excedentul balanței serviciilor (52,5 la sută în anul 2020), în timp ce întreprinderile mici (cu mai puțin de 50 de salariați) au deținut o pondere de 20,1 la sută din soldul pozitiv al balanței serviciilor.

Grafic A. Comerțul internațional cu servicii, în funcție de mărimea entităților raportoare, în anul 2020

În anul 2020, ponderea exportului în cifra de afaceri totală a întreprinderilor care exportă servicii (intensitatea exportului de servicii) s-a redus ușor, până la 10 la sută, de la 10,8 la sută în anul precedent, gradul de intensitate fiind însă foarte eterogen între domenii, în funcție de specificul acestora.

Tabel A. Intensitatea exportului de servicii pe domenii de activitate*

	procente	
	2019	2020
Total	10,8	10,0
Agricultură, silvicultură și pescuit	7,6	2,8
Industria extractivă	3,1	2,7
Industria prelucrătoare, din care:	6,0	5,6
Textile, confecții, încălțăminte	38,7	29,4
Produse din tutun	14,7	20,1
Produse farmaceutice	16,1	17,4
Calculatoare și produse electronice și optice	17,0	14,7
Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	27,0	25,4
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0,1	0,1
Construcții	11,6	10,0
Comerț	1,3	1,2
Transport și depozitare	53,7	43,4
Informații și telecomunicații	46,7	41,7
Tranzacții imobiliare	1,9	1,0

continuare

	procente	
	2019	2020
Activități profesionale, științifice și tehnice	47,6	42,3
Activități de servicii administrative și de suport	44,4	43,3
Învățământ	14,7	6,9
Sănătate și asistență socială	3,9	1,8
Activități de spectacole, culturale și recreative	5,9	6,9
Alte activități de servicii	23,6	8,0

*) raportul între exportul de servicii (cu excepția serviciilor de turism și serviciilor de asigurări) și cifra de afaceri, calcule pe baza datelor raportate de agenții economici în cadrul cercetării statistice „Comerțul internațional cu servicii”, derulată de BNR, cu excepția secțiunii I – Hoteluri și restaurante, secțiunii K – Intermedieri financiare și asigurări și secțiunii O – Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public. Metoda de calcul este prevăzută în Ghidul de compilare a comerțului internațional cu servicii în funcție de caracteristicile întreprinderilor.

Conform datelor prezentate, activitățile de transport și depozitare, cele profesionale, științifice și tehnice și de servicii administrative au fost mai orientate către export, înregistrând cele mai mari grade de intensitate (cuprinse între 42,3 la sută și 43,4 la sută). În industria prelucrătoare, care a înregistrat un grad de intensitate sub medie, cele mai mari ponderi ale exportului, cuprinse între 14,7 la sută și 29,4 la sută, au fost corelate cu prelucrarea bunurilor aflate în proprietatea terților, regăsindu-se în special în producția de textile, confecții, încălțăminte, în activitățile de reparare, întreținere și instalare a mașinilor și echipamentelor, în producția de calculatoare și de aparate electronice și optice. Pe ansamblu se observă că toate activitățile, cu excepția celei legate de prelucrarea produselor din tutun, au fost mai puțin orientate către export decât în anul 2019, pe fondul scăderii cererii externe în contextul pandemiei SARS-CoV-2.

În anul 2020, primele 5 firme exportatoare de servicii au realizat 4,9 la sută din valoarea totală a exportului de servicii, nivelul de concentrare crescând la 51,8 la sută pentru primele 500 de companii, respectiv la 69,5 la sută pentru primele 2 000 de companii.

În funcție de tipologia serviciilor, cele mai ridicate niveluri de concentrare s-au înregistrat la IT&C, consultanță profesională și managerială și prelucrarea bunurilor, în cadrul cărora primele 500 de companii au realizat peste 80 la sută din exportul categoriei respective de servicii, cele mai fragmentate fiind serviciile de transport rutier de mărfuri, unde primele 500 de companii au realizat sub 55 la sută, tinzând către 67 la sută cu contribuția primelor 2 000 de companii. Pe palierele ierarhice determinate de numărul de companii, primele cinci niveluri relevă cea mai mare concentrare la serviciile de consultanță și cea mai redusă la transportul rutier de mărfuri, dar și avansul rapid al serviciilor de comunicații, informatice și informaționale. Pe palierul primelor 500 de companii, acestea din urmă înregistrează cea mai mare concentrare dintre serviciile analizate (aproximativ 81 la sută).

Tabel B.a. Gradul de concentrare* a exportului principalelor tipuri de servicii în anul 2020

Număr de entități raportoare	pondere (%)					
	Total**	Servicii de prelucrare a bunurilor	Servicii IT&C***	Transport rutier de mărfuri	Servicii de consultanță profesională și managerială****	Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri*****
Primele 5	4,9	16,2	16,7	6,9	19,2	13,4
Primele 10	7,7	21,6	24,0	10,7	29,7	20,3
Primele 20	11,8	29,1	33,8	15,7	39,5	30,2
Primele 50	20,8	41,1	48,7	24,9	53,9	45,1
Primele 100	29,0	50,2	60,7	33,3	65,8	55,5
Primele 500	51,8	69,9	81,1	54,2	80,6	74,3
Primele 1 000	61,6	...	84,2	62,2	...	77,0
Primele 2 000	69,5	66,8

Tabel B.b. Gradul de concentrare* a importului principalelor tipuri de servicii în anul 2020

Număr de entități raportoare	pondere (%)				
	Total**	Servicii IT&C***	Transport rutier de mărfuri	Servicii de consultanță profesională și managerială****	Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri*****
Primele 5	7,9	13,8	18,7	12,0	17,4
Primele 10	12,6	18,7	25,4	19,4	24,1
Primele 20	18,6	24,9	31,7	29,2	32,7
Primele 50	28,4	33,8	42,6	43,1	45,5
Primele 100	37,4	40,7	52,0	54,3	55,4
Primele 500	58,2	52,6	70,6	75,4	76,6
Primele 1 000	66,0	54,7	73,9	79,1	81,8
Primele 2 000	71,3	55,2	83,4

*) exprimă ponderea deținută de primele entități raportoare în ordinea valorii exporturilor/importurilor înregistrate în perioada de referință în valoarea totală a exportului/importului de servicii, la nivel de categorie de servicii, conform datelor raportate în cadrul cercetării statistice „Comerțul internațional cu servicii”, derulată de BNR.

**) din valoarea totală a exportului/importului de servicii a fost eliminată valoarea serviciilor care nu sunt compilate direct pe baza datelor raportate de agenții economici, ci pe baza unor surse administrative (serviciile de turism) sau a unor modele matematice (serviciile de asigurare și ale fondurilor de pensii, serviciile financiare măsurate indirect).

***) servicii de telecomunicații, informatice și informaționale.

****) sunt incluse servicii juridice, de contabilitate, auditare, consultanță fiscală, managerială, publicitate, marketing etc.

*****) sunt incluse servicii de inginerie, arhitectură, servicii în domeniul mineritului și agriculturii, leasing operațional, servicii între filiale etc.

... informația nu este disponibilă întrucât eșantionul cercetării statistice conține un număr mai mic de entități raportoare care au efectuat tranzacții aferente acestei categorii de servicii

Notă: Datele pot fi afectate de efectele pandemiei care, în plan statistic, s-au concretizat în restrângerea eșantioanelor de raportori pentru cercetarea referitoare la primul trimestru din 2020 și în extinderea corespunzătoare a ponderii estimărilor interne.

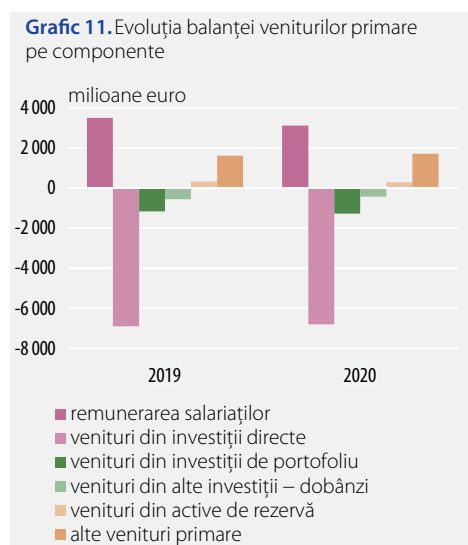
Primele 5 firme importatoare de servicii au realizat 7,9 la sută din valoarea totală a importului de servicii, nivelul de concentrare crescând la 58,2 la sută pentru primele 500 de companii, respectiv la 71,3 la sută pentru primele 2 000 de companii. Pe tipuri de servicii, cel mai ridicat nivel de concentrare pe palierele corespunzătoare primelor 10 companii s-a înregistrat la transportul rutier de mărfuri (unde primele 10 companii au concentrat peste 25 la sută din importul

acestor servicii), urmat îndeaproape de serviciile de consultanță profesională și managerială. Începând cu nivelul primelor 20 de companii, serviciile tehnice, comerciale și de afaceri au înregistrat cea mai mare concentrare a importului (ajungând să depășească 80 la sută la nivelul primelor 1 000 de companii), iar serviciile IT&C au coborât pe ultimul loc, deși gradul de concentrare a rămas semnificativ (aproape 55 la sută la nivelul primelor 1 000 de companii).

În ceea ce privește dependența de piețele externe, în perioada analizată, indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a înregistrat valoarea de 0,0780 la exporturi, în creștere cu 0,0017 față de anul precedent, respectiv 0,0675 la importuri, în scădere cu 0,0005, reflectând concentrarea pe un număr relativ mai mic de parteneri față de anul anterior la export, respectiv pe un număr ușor mai mare la import.

1.2. Balanța veniturilor primare

Balanța veniturilor primare s-a încheiat în anul 2020 cu un deficit de 3 413 milioane euro, creșterea cu 7 la sută față de anul anterior fiind determinată de restrângerea excedentului corespunzător remunerării salariaților¹⁹ (în scădere cu 11,1 la sută, până la 3 105 milioane euro), în contextul măsurilor de *lockdown* asociate pandemiei (Grafic 11). Ca pondere în PIB, deficitul balanței veniturilor primare s-a majorat cu 0,2 puncte procentuale față de anul 2019, până la 1,6 la sută.

Veniturile din investiții au consemnat o ușoară ameliorare a deficitului, determinată de veniturile din investiții directe și din alte investiții. Deficitul veniturilor din investiții directe s-a redus cu 1,3 la sută, ajungând la 6 804 milioane euro, corespunzător unui volum mai mic de dividende atribuite investitorilor străini, iar cel al veniturilor din alte investiții a scăzut cu 23,7 la sută, până la 428 milioane euro, ca rezultat al reducerii plăților în contul dobânzilor

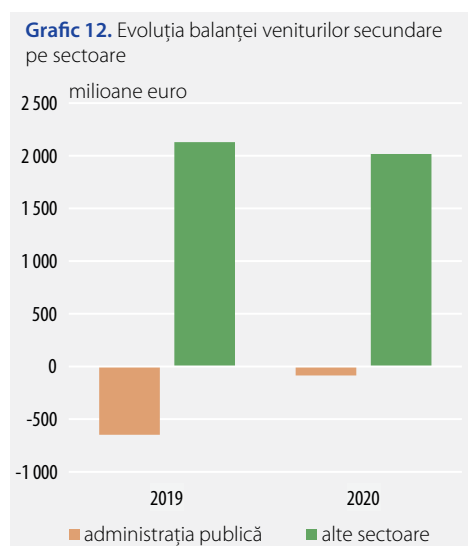
datorate pentru împrumuturile externe. Deficitul veniturilor din investiții de portofoliu a crescut cu 9,8 la sută, până la 1 276 milioane euro, fiind amplificat de plățile efectuate de administrația publică în contul datoriei externe pe termen lung.

1.3. Balanța veniturilor secundare

Balanța veniturilor secundare a consemnat în anul 2020 un excedent de 1 934 milioane euro, cu 30,3 la sută peste nivelul anului precedent, pe fondul majorării intrărilor din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală – FEADR și din Fondul Social

¹⁹ Însurează veniturile obținute din activități prestate pe baza unui angajament de muncă cu durată mai mică de 1 an.

European – FSE, concomitent cu reducerea plăților aferente cooperării internaționale (pe fondul efectului de bază, respectiv al returnării unor fonduri UE în perioada ianuarie-decembrie 2019); Grafic 12.

Balanța veniturilor secundare ale administrației publice s-a încheiat cu un deficit de 84 milioane euro, comparativ cu 648 milioane euro în anul 2019, în condițiile majorării cu peste 30 la sută a influxurilor de fonduri europene de natura transferurilor curente²⁰. Fondurile europene primite de România de la bugetul Uniunii Europene în anul 2020, înregistrate sub formă de transferuri curente ale administrației publice, au totalizat 1 886 milioane euro²¹, sumă provenită în proporție de aproximativ 83 la sută din Fondul Social European (FSE) și din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR),

diferența fiind reprezentată de veniturile secundare diverse. Contribuția la bugetul Uniunii Europene determinată pe baza venitului național brut și a taxei pe valoarea adăugată a însumat 2 014 milioane euro (1 805 milioane euro în anul 2019).

Tabel 15. Remiterile personale

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Încasări	5 279	4 793	90,8	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor* (+)	3 681	3 423	93,0	69,7	71,4
Remunerarea netă a salariaților, din care:	1 598	1 370	85,7	30,3	28,6
Remunerarea brută a salariaților** (+)	3 597	3 081	85,7	68,1	64,3
Contribuții sociale (-)***	-839	-724	86,3	-15,9	-15,1
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-597	-511	85,6	-11,3	-10,7
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-563	-476	84,5	-10,7	-9,9
Plăți	369	398	107,9	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor* (+)	331	344	103,9	89,7	86,4
Remunerarea netă a salariaților, din care:	38	54	142,1	10,3	13,6
Remunerarea brută a salariaților** (+)	103	134	130,1	27,9	33,7
Contribuții sociale (-)***	-37	-48	129,7	-10,0	-12,1
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-10	-13	130,0	-2,7	-3,3
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-18	-19	105,6	-4,9	-4,8
Sold	4 910	4 395	89,5	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor* (+)	3 350	3 079	91,9	68,2	70,1
Remunerarea netă a salariaților, din care:	1 560	1 316	84,4	31,8	29,9
Remunerarea brută a salariaților** (+)	3 494	2 947	84,3	71,2	67,1

²⁰ Transferurile curente includ fonduri europene altele decât cele sub formă de subvenții (incluse în venituri primare) sau decât cele care au ca destinație formarea brută de capital fix (incluse în transferuri de capital).

²¹ Sursa: Ministerul Finanțelor.

continuare

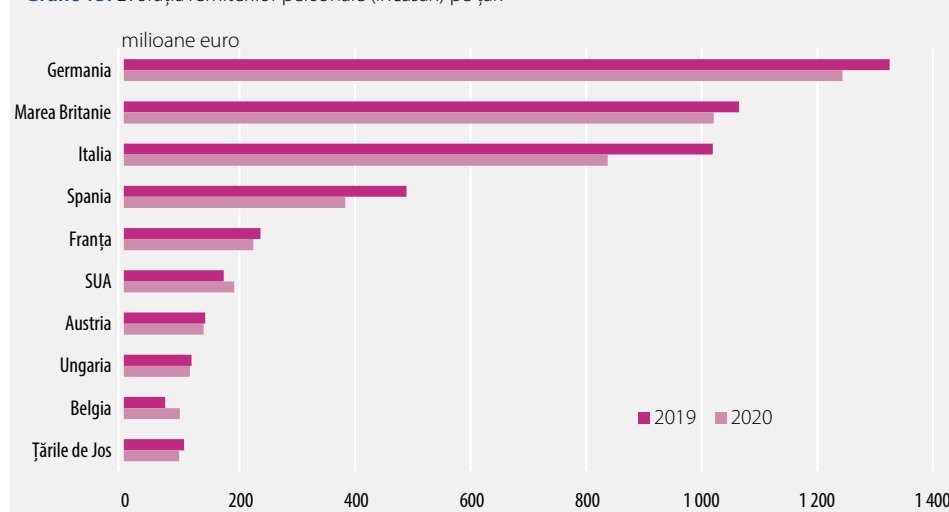
	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2019	2020	2020/2019	2019	2020
Contribuții sociale (-)***	-802	-676	84,3	-16,3	-15,4
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-587	-498	84,8	-12,0	-11,3
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-545	-457	83,9	-11,1	-10,4

*) sumele de bani transferate de persoanele care lucrează în străinătate pe perioade mai mari de 1 an
 **) valoarea salariilor brute ale salariaților care lucrează în străinătate pentru perioade sub 1 an
 ***) valoarea contribuțiilor sociale, a taxelor și impozitelor pe salarii datorate de salariații care lucrează în străinătate pentru perioade sub 1 an, respectiv valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate de aceștia în țara-gazdă

Balanța veniturilor secundare ale altor sectoare a înregistrat un excedent de 2 016 milioane euro, cu 5,4 la sută sub nivelul anului 2019, în condițiile în care remiterile lucrătorilor români din străinătate au scăzut cu aproximativ 7 la sută, fiind marcate de contextul pandemic și al măsurilor asociate.

Remiterile personale (Tabel 15), formate din transferurile lucrătorilor (venituri secundare) și remunerarea netă a salariaților²² (venituri primare) s-au redus cu 10,5 la sută (remunerarea salariaților scăzând cu 15,6 la sută, iar transferurile lucrătorilor cu 8,1 la sută).

Grafic 13. Evoluția remiterilor personale (încasări) pe țări

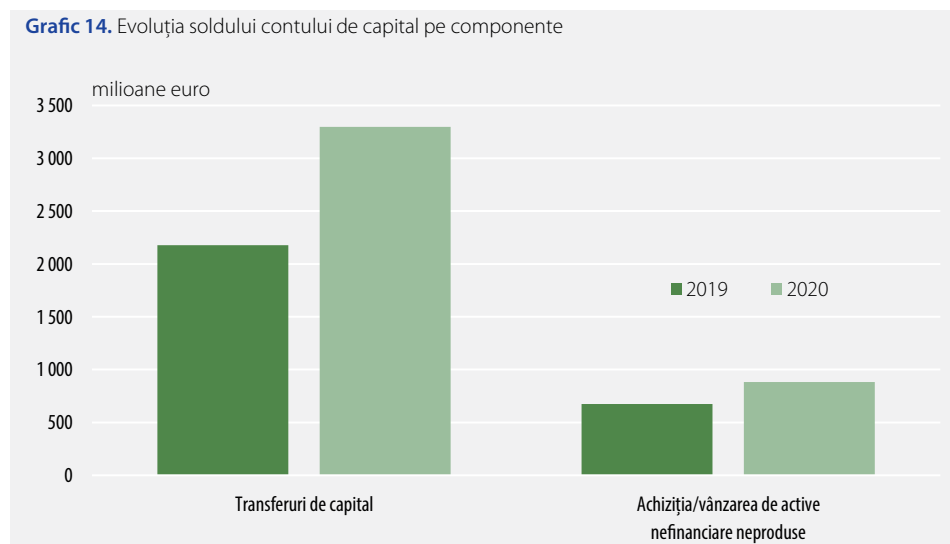
Remiterile personale au provenit în principal din Germania, Marea Britanie, Italia și Spania, cele patru țări deținând, ca și în anul precedent, aproximativ 73 la sută din total (Grafic 13).

2. CONTUL DE CAPITAL

Contul de capital a consemnat influxuri nete de 4 178 milioane euro, cu 46,6 la sută peste nivelul înregistrat în anul 2019 (Grafic 14), în condițiile unui trend crescător al intrărilor din fonduri europene de natura transferurilor de capital și al vânzărilor de

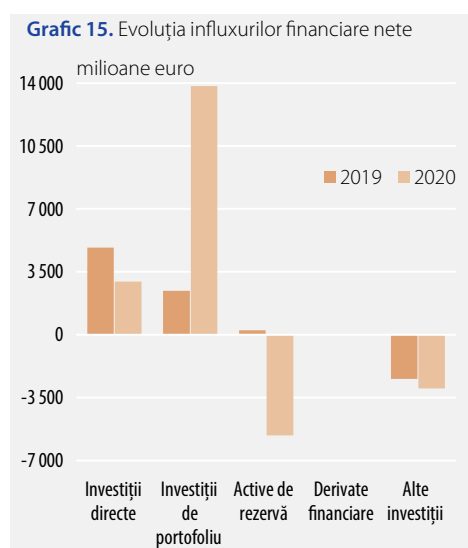
²² Remunerarea netă se obține prin ajustarea remunerării brute (inclusă în componenta venituri primare) cu impozitele pe salariu și contribuțiile sociale aferente, precum și cu valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate în economia în care salariații lucrează conform contractului.

certIFICATE de emisie de dioxid de carbon. Intrările din fonduri europene de natura transferurilor de capital au însumat 3 338 milioane euro, nivel cu 36 la sută mai mare față de anul anterior, fiind reprezentate în proporție de circa 98 la sută de Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FC) și Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

3. CONTUL FINANCIAR²³

În anul 2020, contul financiar a înregistrat intrări nete în valoare de 8 223 milioane euro, comparativ cu 5 134 milioane euro în anul precedent, avansul fiind determinat exclusiv de majorarea influxurilor nete de natura investițiilor de portofoliu, reprezentate de

emisiuni de titluri de stat, care au compensat scăderea investițiilor directe, majorarea ieșirilor nete de natura altor investiții și creșterea activelor de rezervă (Grafic 15).

Investițiile directe au înregistrat influxuri nete mai mici, sub influența reducerii acumulării nete de pasive de natura participațiilor la capital cu mai mult de jumătate față de nivelul anului precedent. Intensificarea ieșirilor nete consemnată de poziția alte investiții a fost determinată de majorarea activelor deținute în străinătate de societățile rezidente care acceptă

²³ Contul financiar include tranzacțiile externe cu active și pasive financiare, sintetizate în achiziția netă de active, respectiv acumularea netă de pasive. Diferența dintre achiziția netă de active și acumularea netă de pasive (net) are semnificația de influx net/intrare netă când are semnul minus (-), respectiv de ieșire netă, când are semnul plus (+).

depozite (inclusiv în cadrul sistemului TARGET2). Creșterea activelor de rezervă a fost marcată de emisiunile de obligațiuni efectuate de MF și din alimentarea contului MF cu tranșa aferentă împrumutului „SURE”²⁴.

3.1. Investiții directe

În anul 2020, investițiile directe nete au înregistrat influxuri în valoare de 2 958 milioane euro, cu 39 la sută mai mici față de anul 2019 (4 849 milioane euro – Tabel 16), în condițiile unei scăderi mai accentuate a activelor decât a pasivelor. Achiziția netă de active și acumularea netă de pasive s-au redus cu 93,3 la sută (până la 115 milioane euro), respectiv cu 53,2 la sută (până la 3 073 milioane euro). În timp ce trendul achiziției nete de active a fost dat de rambursarea de credite comerciale, în sfera acumulării nete de pasive tendința a provenit atât din scăderea participațiilor la capital, excluzând reinvestirea profiturilor (cu peste 50 la sută), cât și din rambursările aferente instrumentelor de natura datoriei, sub formă de împrumuturi și credite comerciale. Investițiile directe nete au fost susținute de majorarea pasivelor de natura reinvestirii profiturilor.

Tabel 16. Investiții directe

	milioane euro					
	2019			2020		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	1 723	6 572	-4 849	115	3 073	-2 958
Participații la capital	195	5 021	-4 826	52	3 998	-3 946
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	110	2 238	-2 128	63	983	-920
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-15	35	-50	0	-17	17
Alte sectoare	125	2 203	-2 078	63	1 000	-937
Reinvestirea profiturilor	85	2 783	-2 698	-11	3 015	-3 026
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8	835	-827	6	1 188	-1 182
Administrația publică	0	2	-2	0	0	
Alte sectoare	77	1 946	-1 869	-17	1 827	-1 844
Instrumente de natura datoriei	1 528	1 551	-23	63	-925	988
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-1	0	-1	0	-1	1
Alte sectoare*	1 529	1 551	-22	63	-924	987

*) societăți nefinanciare, societăți financiare nebancale, gospodării ale populației și organizații non-profit

²⁴ Împrumutul acordat de Comisia Europeană, în contextul unui instrument menit să ofere suport statelor membre pentru contracararea riscului de șomaj în situații de criză („SURE” – Support in order to mitigate Unemployment Risks in an Emergency).

Investițiile nerezidenților în România²⁵ au totalizat 3 005 milioane euro (Tabel 17), rezultând din participații la capital (consolidate cu profit reinvestit net) în valoare de 3 999 milioane euro și din credite intragrup în valoare netă negativă de 994 milioane euro.

Tabel 17. Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional

milioane euro

	2019			2020		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	51 721	46 872	4 849	54 167	51 209	2 958
Investiții ale rezidenților în străinătate	564	888	-324	489	536	-47
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	43	153	-110	26	88	-62
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	15	0	15	0	0	0
Alte sectoare	28	153	-125	26	88	-62
Reinvestirea profiturilor	0	85	-85	-1	-11	10
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	8	-8	0	6	-6
Alte sectoare	0	77	-77	-1	-17	16
Instrumente de natura datoriei	521	650	-129	464	459	5
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	521	650	-129	464	459	5
Investiții ale nerezidenților în România	51 157	45 984	5 173	53 678	50 673	3 005
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	3 586	1 348	2 238	2 750	1 767	983
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	121	86	35	46	62	-16
Alte sectoare	3 465	1 262	2 203	2 704	1 705	999
Reinvestirea profiturilor	2 782	0	2 782	3 016	0	3 016
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	835	0	835	1 188	0	1 188
Alte sectoare	1 947	0	1 947	1 828	0	1 828
Instrumente de natura datoriei	44 789	44 636	153	47 912	48 906	-994
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1	0	1	7	7	0
Alte sectoare	44 788	44 636	152	47 905	48 899	-994

²⁵ Pentru detalii suplimentare privind prezentarea investițiilor directe pe principiul direcțional, se poate consulta publicația BNR *Investițiile străine directe în România* postată pe [website-ul BNR](#).

Investițiile rezidenților în străinătate au însumat 47 milioane euro, alcătuite din participații la capital (inclusiv profit reinvestit) în valoare de 52 milioane euro și din credite intragrup în valoare netă negativă de 5 milioane euro.

3.2. Investiții de portofoliu

Investițiile de portofoliu au înregistrat în anul 2020 influxuri nete de 13 837 milioane euro, comparativ cu 2 437 milioane euro în 2019 (Tabel 18), surplusul datorându-se majoritar emisiunilor de obligațiuni externe efectuate de administrația publică (acumulare netă de pasive).

Tabel 18. Investiții de portofoliu

	milioane euro					
	2019			2020		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	1 368	3 805	-2 437	-18	13 819	-13 837
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	119	-589	708	402	-463	865
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2	-95	97	4	-105	109
Alte sectoare	117	-494	611	398	-358	756
Instrumente de natura datoriei	1 249	4 394	-3 145	-420	14 282	-14 702
Termen scurt	-56	-20	-36	-26	60	-86
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-11	0	-11	0	0	0
Administrația publică	-42	-20	-22	96	60	36
Alte sectoare	-3	0	-3	-122	0	-122
Termen lung	1 305	4 414	-3 109	-394	14 222	-14 616
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	481	67	414	204	25	179
Administrația publică	177	4 009	-3 832	51	13 343	-13 292
Alte sectoare	647	338	309	-649	854	-1 503

Achiziția netă de active a însumat valoarea negativă de 18 milioane euro, comparativ cu 1 368 milioane euro în anul anterior, tendința fiind dată de evoluția instrumentelor de natura datoriei emise de nerezidenți și cumpărate de companii nefinanciare rezidente.

Acumularea netă de pasive a fost de 13 819 milioane euro, de 3,6 ori mai mare față de nivelul anului anterior, reflectând emisiunile de obligațiuni externe efectuate de administrația publică în lunile ianuarie, mai, iulie și decembrie (în valoare totală de aproximativ 8,8 miliarde euro și 3,3 miliarde dolari SUA), cărora li s-a adăugat influența titlurilor de stat emise pe piața internă și cumpărate de nerezidenți, precum și a unei emisiuni de obligațiuni externe efectuate de o companie nefinanciară.

3.3. Alte investiții

Poziția alte investiții a înregistrat în anul 2020 ieșiri nete în sumă de 2 987 milioane euro, în creștere cu 21,7 la sută față de valoarea ieșirilor din anul precedent (Tabel 19), rezultate din achiziții nete de active în valoare de 6 035 milioane euro și din acumulări nete de pasive în valoare de 3 048 milioane euro.

Tabel 19. Alte investiții

milioane euro

	2019			2020		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total, din care:	698	-1 758	2 456	6 035	3 048	2 987
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	-1	0	-1	2	0	2
Numerar și depozite	-300	-1 171	871	5 142	-588	5 730
Banca centrală	-755	-2	-753	782	2	780
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	991	-1 256	2 247	3 699	-549	4 248
Administrația publică	3	88	-85	0	-41	41
Alte sectoare	-539	-1	-538	661	0	661
Împrumuturi	-149	-1 349	1 200	249	3 440	-3 191
Banca centrală	0	0	0	0	0	0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-105	0	-105	315	0	315
Administrația publică	-62	-1 548	1 486	-60	3 615	-3 675
Alte sectoare	18	199	-181	-6	-175	169
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	18	22	-4	-18	-10	-8
Credite comerciale și avansuri	1 128	733	395	659	247	412
Administrația publică	766	-9	775	171	12	159
Alte sectoare	362	742	-380	488	235	253
Alte creanțe/angajamente externe	2	7	-5	1	-41	42
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	9	20	-11	-8	-17	9
Administrația publică	-5	0	-5	0	0	0
Alte sectoare	-2	-13	11	9	-24	33

Achizițiile nete de active s-au majorat puternic față de anul anterior, de la 698 milioane euro la 6 035 milioane euro, reflectând, în principal, majorarea activelor deținute în străinătate de societățile rezidente care acceptă depozite (inclusiv în cadrul sistemului TARGET2).

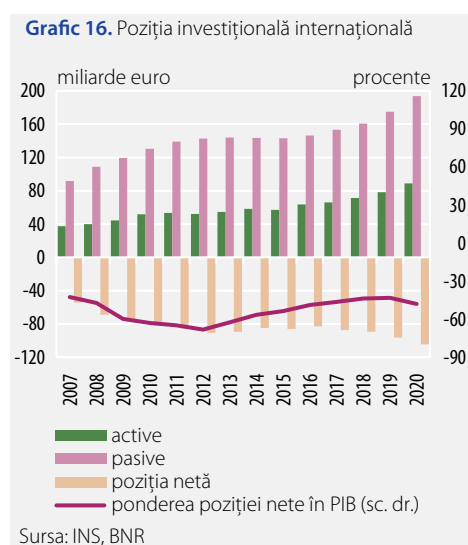
Acumularea netă de pasive a înregistrat valoarea pozitivă de 3 048 milioane euro, comparativ cu o valoare netă negativă de 1 758 milioane euro în anul 2019, ca efect al primirii, în luna decembrie, a primei tranșe din împrumutul acordat de Comisia Europeană, în contextul unui instrument menit să ofere suport statelor membre pentru contracararea riscului de șomaj în situații de criză („SURE”), dar și al majorării depozitelor deținute de nerezidenți în România.

În sinteză, în anul 2020, balanța de plăți a reflectat un volum net negativ de tranzacții cu active reale (deficitul cumulat al contului curent și de capital) de 6 801 milioane euro, care are drept contrapartidă intrări nete de natura tranzacțiilor financiare (soldul negativ al contului financiar) în valoare de 8 223 milioane euro, diferența fiind reprezentată de erori și omisiuni.

B. Poziția investițională internațională a României

1. PREZENTARE GENERALĂ

Comparativ cu anul 2019, poziția investițională internațională a continuat să se deterioreze, ajungând la -104,7 miliarde euro la sfârșitul anului 2020 (Grafic 16).

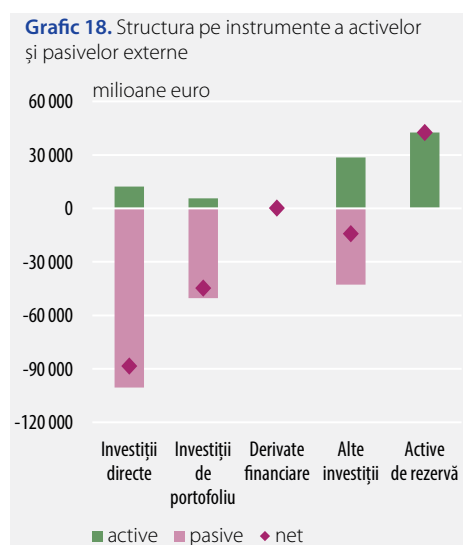
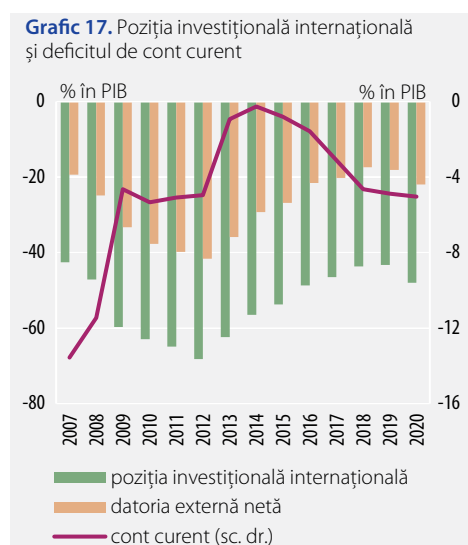

În perioada 2008-2020, indicatorul cu evoluție constant negativă în termeni nominali a consemnat tendințe de majorare (2012), alternate de ușoare ajustări (2016) determinate, în principal, de reducerea datoriei externe nete. Începând cu anul 2017 poziția investițională internațională s-a deteriorat constant (în medie cu 6,1 la sută pe an), pe fondul majorării accentuate a soldului pasivelor externe. Creșterea continuă a produsului intern brut a făcut ca rata poziției investiționale internaționale²⁶ să consemneze valori constant descrescătoare în perioada 2012-2019. Anul 2020, marcat de consecințele pandemiei și de noile condiții economice,

a înregistrat un produs intern brut mai mic cu 3,9 la sută față de cel consemnat în anul anterior, ceea ce a contribuit la deteriorarea valorii indicatorului cu 4,7 puncte procentuale din PIB (-48 la sută în 2020, față de -43,3 la sută în 2019). În dinamică, structura netă a fost marcată de contribuția majoră, în scădere cu 4,2 puncte procentuale, a pasivelor externe de natura investiției directe (de la 56,1 la sută din total la finele anului 2019 la 51,9 la sută în 2020). Diminuarea ponderii instrumentelor de natura investiției directe a fost compensată de sporirea cu 5,5 puncte procentuale a ponderii investițiilor de portofoliu sub forma instrumentelor de datorie pe termen lung.

²⁶ Ponderea poziției investiționale internaționale în PIB.

Dinamica poziției investiționale internaționale și a datoriei externe nete a fost însoțită de ajustarea majoră a deficitului de cont curent din perioada 2008-2009, urmată de o plafonare în jurul valorii de 5 la sută din PIB până în anul 2012 și de o diminuare până la 0,3 la sută din PIB la sfârșitul anului 2014. Perioada 2015-2020 a înregistrat o continuă tendință de majorare a deficitului de cont curent, începând de la 0,8 la sută din PIB în 2015 până la nivelul de 5 la sută din PIB în anul 2020, comparabil cu evoluția poziției investiționale nete (Grafic 17).

Structura activelor financiare la sfârșitul anului 2020 (Grafic 18) relevă preponderența activelor de rezervă (42,5 miliarde euro), urmate de alte investiții (28,6 miliarde euro, în principal depozite, credite comerciale și avansuri), în timp ce în structura pasivelor financiare soldul investițiilor de portofoliu (preponderent instrumente de natura datoriei pe termen lung sub forma titlurilor de valoare) a ajuns la 50,3 miliarde euro, devansând, atât ca valori absolute, cât și ca pondere în total, componenta alte investiții (în principal împrumuturi și depozite).

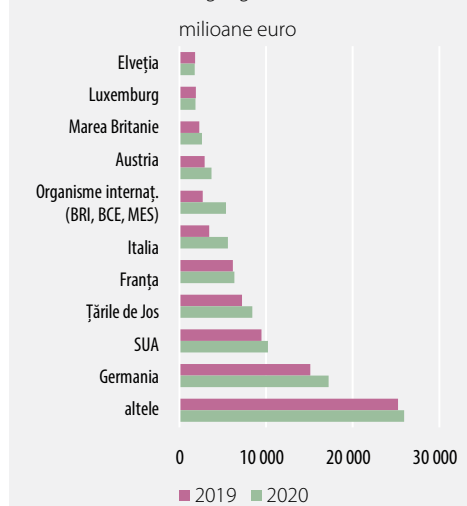
Instrumentele de natura datoriei au înregistrat și pe parcursul anului 2020 o tendință de majorare cu precădere în sectorul administrației publice, cu rate de *roll-over*²⁷ de peste 100 la sută. În cazul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală rata de *roll-over* a fost de 71 la sută în cazul instrumentelor pe termen lung și de 97 la sută al celor pe termen scurt. Deși soldul pasivelor societăților nefinanciare s-a diminuat ușor, acestea au înregistrat rate de *roll-over* de 96 la sută pentru instrumentele cu scadență scurtă și de 120 la sută pentru cele pe termen lung.

Principalele 10 țări în care au fost plasate activele externe ale României (Grafic 19) au însumat 70,8 la sută la finele anului 2020, nivel în creștere cu 3,1 puncte procentuale față de cel de la sfârșitul anului precedent (până la 63 miliarde euro). Activele externe care au consemnat majorări față de anul 2019 au fost plasate în Germania – 17,2 miliarde euro (19,4 la sută), Țările de Jos – 8,4 miliarde euro (9,5 la sută),

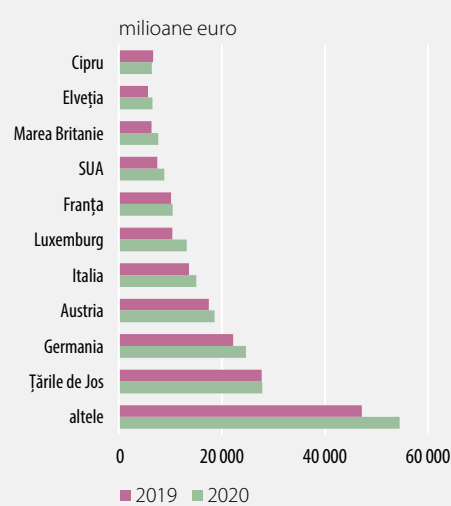
²⁷ Rata de *roll-over* se calculează ca raport între tragerile și rambursările aferente instrumentelor financiare de natura datoriei.

Italia – 5,6 miliarde euro (6,3 la sută), la organismele internaționale – 5,4 miliarde euro (6,1 la sută) și Austria – 3,7 miliarde euro (4,2 la sută). Ponderi în scădere au înregistrat plasamentele externe în Statele Unite ale Americii (11,5 la sută), Franța (7,1 la sută), Luxemburg (2,1 la sută) și Elveția (2 la sută), ale căror valori au totalizat 20,1 miliarde euro.

Grafic 19. Structura geografică a activelor externe

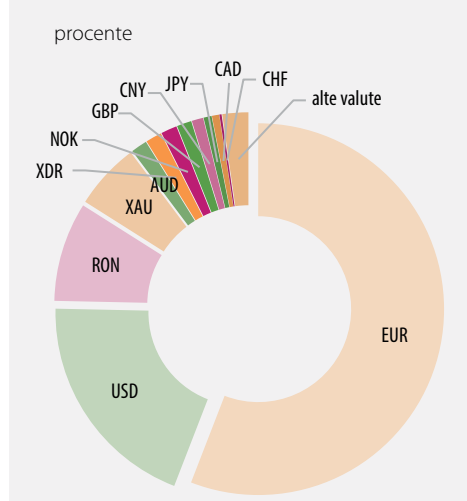

Grafic 20. Structura geografică a pasivelor externe

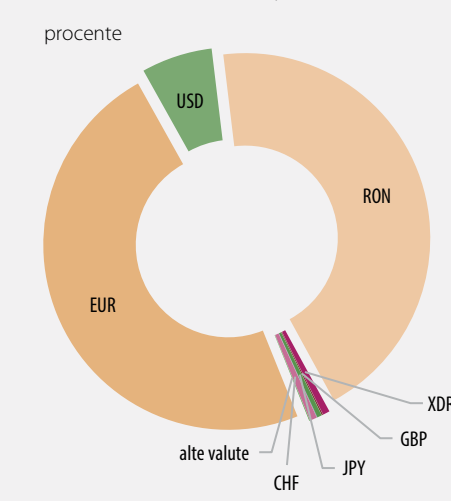

Pasivele externe ale României (Grafic 20) au fost constituite, în principal, din angajamente față de țări membre ale Uniunii Europene, totalizând 116,1 miliarde euro (60 la sută din total), urmate de Statele Unite ale Americii, Marea Britanie și Elveția, până la 23 miliarde euro (11,9 la sută din total). Ponderea altor țări, în creștere cu 1,1 puncte procentuale față de anul precedent, a reprezentat alte state din Uniunea Europeană: Irlanda, Ungaria, Belgia, Cehia, Bulgaria, Spania, precum și organisme internaționale²⁸ (însușind 54,5 miliarde euro).

Grafic 21. Structura valutară a activelor externe

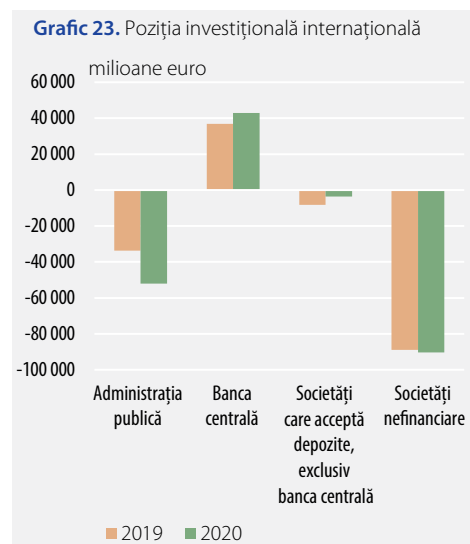
Grafic 22. Structura valutară a pasivelor externe

²⁸ Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), Banca Europeană pentru Investiții (BEI), Comisia Europeană (CE), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).

În anul 2020, structura valutară a activelor externe a relevat preponderența monedei euro și a dolarului SUA, a căror pondere a totalizat 75,3 la sută (67 miliarde euro), în creștere ușoară față de anul anterior. Pasivele externe ale poziției investiționale au fost denominate, în principal, în euro (92,9 miliarde euro) și în lei (85 miliarde euro), împreună reprezentând 92 la sută, cu ponderi de 48 la sută și, respectiv, 44 la sută. Pasivele externe exprimate în dolari SUA, franci elvețieni, yeni japonezi și drepturi speciale de tragere au reprezentat 7,8 la sută din total (circa 15,2 miliarde euro), în creștere față de anul 2019 (Graficele 21 și 22).

Pasivele externe reprezentate de instrumente financiare de natura datoriei externe au atins la sfârșitul anului 2020 nivelul de 126,8 miliarde euro (față de 109,8 miliarde euro la finele anului 2019), în creștere cu 15,5 la sută. La sfârșitul anului 2020, creditele primite de la companiile intragrup au totalizat 36,5 miliarde euro (față de 36,7 miliarde euro în anul 2019), fiind marcate de diminuarea cu 10,2 la sută a valorii instrumentelor cu scadență scurtă (18,7 miliarde euro, comparativ cu 20,9 miliarde euro la finele anului 2019) și de majorarea cu 12,3 la sută a valorii angajamentelor pe termen lung

(17,8 miliarde euro, față de 15,9 miliarde euro la sfârșitul anului 2019). Participațiile la capital au înregistrat o majorare cu 2,6 miliarde euro, mai redusă decât în anii anteriori (totalizând 64 miliarde euro la 31 decembrie 2020), fiind influențate de limitarea activității a numeroase companii cu capital străin în contextul pandemiei.

În ceea ce privește structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale (Grafic 23), la sfârșitul anului 2020 poziția net creditoare a băncii centrale a fost de 42,8 miliarde euro, nivel semnificativ sporit comparativ cu anul 2019.

Față de anul precedent, plasamentele externe sub formă de depozite au crescut cu 56,7 la sută, ajungând la 9,4 miliarde euro, în paralel cu activele externe sub forma titlurilor de valoare, care s-au majorat cu 4,2 la sută, până la 26,8 miliarde euro.

Sectorul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală a continuat să-și diminueze accentuat soldul net debitor, de la 8,2 miliarde euro la 3,5 miliarde euro, prin contribuția simultană a activelor (în creștere cu 44,1 la sută) și a pasivelor externe sub forma depozitelor (în diminuare cu 8,1 la sută).

Poziția net debitoare a sectorului administrația publică s-a deteriorat cu 54,1 la sută la finele anului 2020, de la 33,7 miliarde euro la 52 miliarde euro, pe fondul majorării soldului pasivelor externe sub formă de titluri de stat în contextul unui necesar de finanțare accentuat.

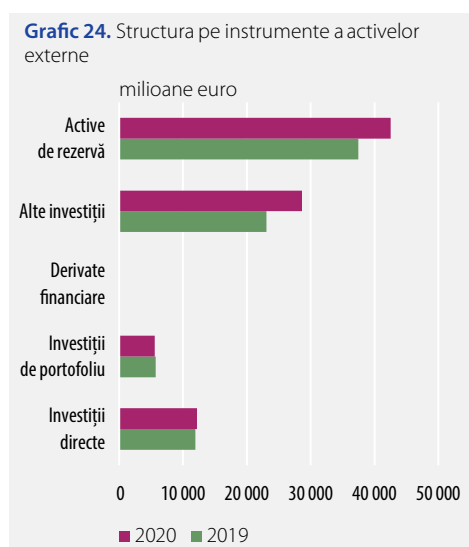
Sectorul societăți nefinanciare a consemnat o majorare a poziției net debitoare cu doar 1,5 la sută față de anul 2019, până la 90,3 miliarde euro, în condițiile în care principalele modalități de finanțare precum creditele intragrup și împrumuturile externe au fost marcate de o încetinire determinată de noile condiții economice.

2. STRUCTURA POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE

2.1. Active externe

La 31 decembrie 2020, soldul activelor externe a totalizat 88 904 milioane euro, în creștere cu 13,7 la sută față de finele anului precedent. Cele mai importante creșteri au fost înregistrate de activele de rezervă (13,5 la sută, până la valoarea de 42 518 milioane euro)

și componenta alte investiții (24 la sută, până la nivelul de 28 621 milioane euro), în timp ce investițiile de portofoliu și investițiile directe s-au menținut la niveluri relativ constante (Grafic 24).

Soldul activelor externe de natura investițiilor directe a fost de 12 163²⁹ milioane euro la finele anului 2020, cu 229 milioane euro peste nivelul anului 2019, ca urmare a majorării cu 15,4 la sută a volumului participațiilor românești în companii nerezidente și a menținerii la nivelul anului anterior a volumului creditelor intragrup acordate companiilor din străinătate.

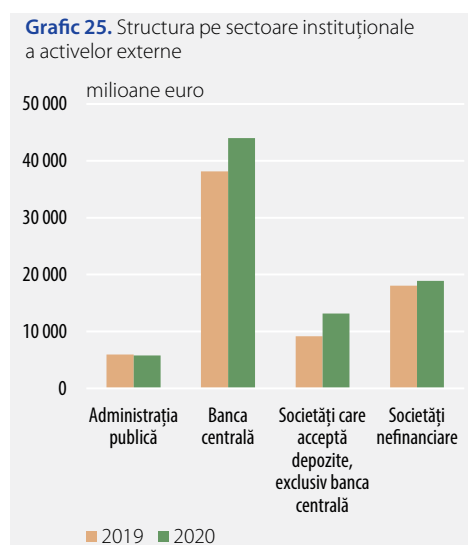
Ponderea soldului investițiilor de portofoliu deținute de investitorii rezidenți a scăzut cu 1 punct procentual, până la 5 583 milioane euro, iar structura pe instrumente a investițiilor de portofoliu relevă faptul că investitorii rezidenți au achiziționat, și în anul 2020, acțiuni ale companiilor străine și fondurilor de investiții. Ponderea investițiilor de tipul obligațiunilor și al altor titluri de valoare pe termen scurt și lung a scăzut ușor față de anul anterior.

În perioada analizată, soldul poziției alte investiții a consemnat o majorare cu 24 la sută față de anul 2019, până la 28 621 milioane euro, în principal pe seama depozitelor pe termen scurt, care au crescut cu 45,5 la sută, până la 15 246 milioane euro.

La 31 decembrie 2020, rezervele internaționale ale României (rezervele valutare plus aurul monetar) au însumat 42 518 milioane euro, nivel mai mare cu 5 067 milioane euro față de anul 2019, în contextul noilor emisiuni de titluri de stat și al plății serviciului

²⁹ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în prezentarea standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor directe în străinătate ale rezidenților (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2019 de 2 157 milioane euro și de 2 402 milioane euro la finele anului 2020.

datoriei publice scadent (rambursări de rate de capital, dobânzi și comisioane). Rezervele internaționale ale României au acoperit 5,6 luni de import de bunuri și servicii și au asigurat un indicator de lichiditate³⁰ de 102,8 la sută. Creșterea rezervelor internaționale a fost determinată de intrările nete de capital (5,6 miliarde euro) și de majorarea prețului aurului monetar pe piața internațională (0,6 miliarde euro). Contribuția negativă a cursurilor de schimb (-1 miliard euro) a fost însoțită de diferențele de preț ale titlurilor de valoare din portofoliu (-0,2 miliarde euro).

Structura activelor externe pe principalele componente ale poziției investiționale s-a menținut în configurația anilor anteriori, activele de rezervă continuând să dețină ponderea majoritară (reprezentând 47,8 la sută din totalul activelor externe), urmate de componenta alte investiții, în creștere cu 2,7 puncte procentuale (32,2 la sută), de investițiile directe, în scădere cu 1,6 puncte procentuale (13,7 la sută) și de investițiile de portofoliu (6,3 la sută).

Structura pe sectoare instituționale a activelor externe (Grafic 25) reflectă faptul că la 31 decembrie 2020 banca

centrală a continuat să dețină ponderea majoritară, în creștere față de anul anterior până la 43 993 milioane euro (cumulând 49,5 la sută din total), urmată de sectorul societăți nefinanciare, în scădere cu 4,9 la sută, până la 18 910 milioane euro (21,3 la sută din total), de societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, în creștere cu 15,3 la sută, până la 13 180 milioane euro (14,8 la sută din total) și de administrația publică, în scădere cu 2,5 la sută, până la 5 781 milioane euro (6,5 la sută din total).

2.2. Pasive externe

Soldul pasivelor externe la 31 decembrie 2020 (Grafic 26) a fost de 193 560 milioane euro, în creștere cu 10,8 la sută față de finele anului 2019. Cea mai importantă creștere a fost înregistrată de investițiile de portofoliu mai mari cu 40,8 la sută, ajungând la 50 298 milioane euro. O majorare cu 11,3 la sută a fost înregistrată la instrumentele de datorie de natura împrumuturilor, până la 25 123 milioane euro (13 la sută din total).

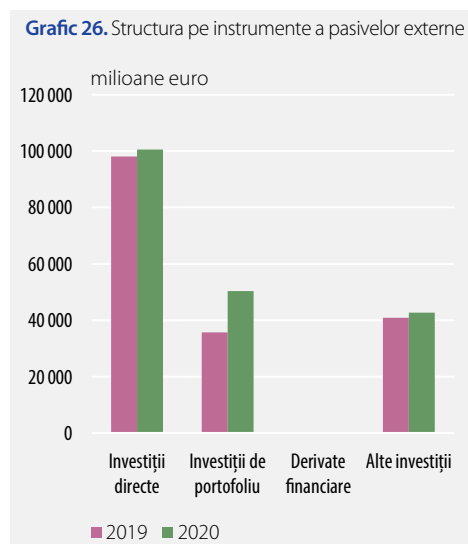
Soldul pasivelor externe de natura investițiilor directe a fost de 100 534³¹ milioane euro, mai mare cu 2,5 la sută față de 31 decembrie 2019, reprezentând 46,1 la sută din PIB,

³⁰ Raportul dintre rezervele internaționale și datoria pe termen scurt calculată la valoarea reziduală (*Guidotti ratio*).

³¹ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în structura standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor străine directe ale nerezidenților în România (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2019 de 88 304 milioane euro și 90 773 milioane euro la finele anului 2020, rezultat din diminuarea participațiilor și creditelor primite de companiile investiție directă cu creditele acordate de acestea în cadrul grupului.

nivel majorat față de anul anterior (43,9 la sută). Ponderea participațiilor nerezidenților la capitalul social al companiilor românești în total pasive externe, precum și cea a instrumentelor de datorie sub forma creditelor intragrup au consemnat fiecare

o diminuare cu 2,1 puncte procentuale comparativ cu anul 2019 (ajungând la 64 miliarde euro participații la capital și 36,5 miliarde euro credite intragrup).

Investițiile străine directe au continuat să fie orientate către principalele sectoare ale economiei, cu precădere în industria prelucrătoare, construcții și tranzacții imobiliare, comerț, intermediari financiare și asigurări.

Investitorii străini și-au majorat portofoliul de acțiuni necotate deținute în companii nefinanciare, bănci, asigurări și alte instituții de intermediere financiară cu 6,6 la sută, astfel că la sfârșitul anului

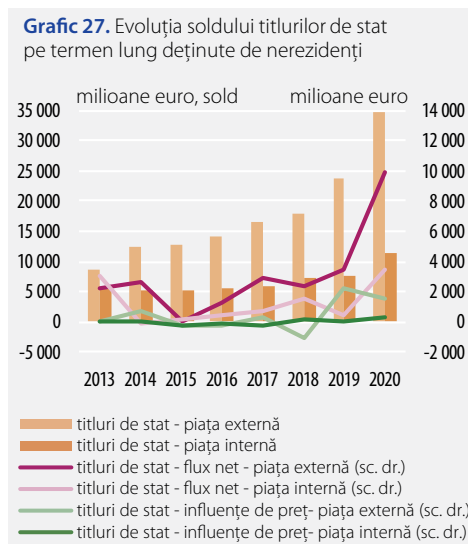
2020 acestea au însumat 59,3 miliarde euro (55,7 miliarde euro în anul 2019). Valoarea acțiunilor cotate pe piața de capital autohtonă, deținute de investitorii direcți nerezidenți, s-a diminuat cu 17,9 la sută, până la 4,7 miliarde euro, și a avut ca principali emitenți companiile nefinanciare și societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală.

Structura geografică a capitalului străin de natura investiției directe și-a păstrat componența, investitorii provenind, în majoritate, din țări ale Uniunii Europene, precum Țările de Jos, Germania, Austria, Italia, Franța, Cipru, Luxemburg, Belgia, Ungaria, Cehia, Spania și Grecia. Țări precum Elveția și Marea Britanie au consemnat ponderi ale investiției străine de peste 2 la sută din total, iar Statele Unite ale Americii și Turcia au deținut 1,3 la sută, respectiv 1 la sută din total. Tendința ultimilor ani privind aportul la capital s-a păstrat și pe parcursul anului 2020. În contextul mediului economic dificil, aportul la capitalurile proprii a provenit majoritar din restructurări, în timp ce investițiile noi și fuziunile au înregistrat un nivel redus. Soldul investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare a relevat distribuția predominantă în regiunea București-Ilfov, iar zona de Nord-Est a beneficiat în cea mai mică măsură de investiții străine directe și pe parcursul anului 2020.

Ponderea investițiilor de portofoliu în total pasive externe s-a majorat cu 5,5 puncte procentuale (până la 26 la sută). Soldul investițiilor sub formă de participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții s-a diminuat comparativ cu nivelul anului anterior, cu 828 milioane euro, iar cel aferent instrumentelor de natura datoriei pe termen lung (obligațiuni și titluri de stat) a fost de 47 462 milioane euro (majorare cu 6,1 puncte procentuale).

Perspectiva stabilă privind investițiile a fost menținută și pe parcursul anului 2020, fapt ce a facilitat accesul pe piețele de capital, Ministerul Finanțelor lansând noi emisiuni de titluri de stat, atât pe piața externă, cât și pe cea din România,

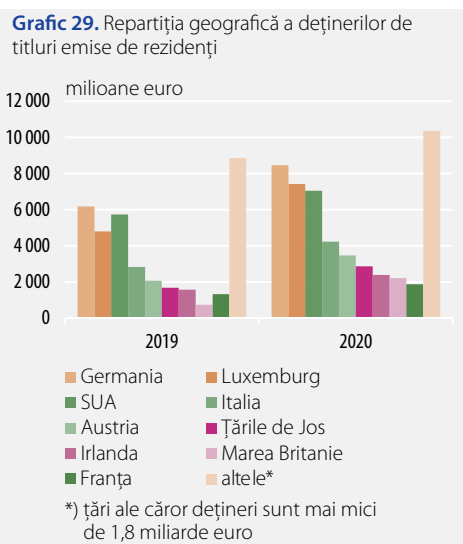
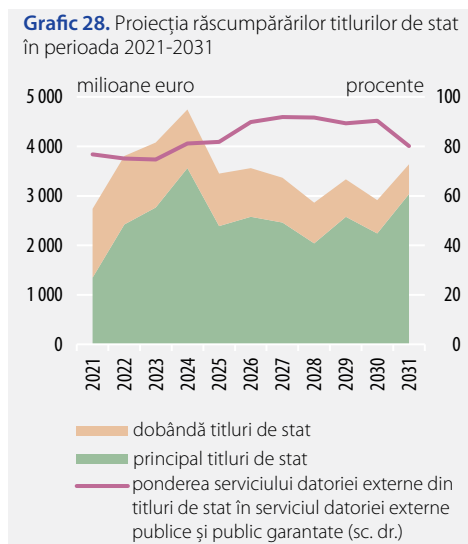
la costuri scăzute și scadențe sustenabile. În perioada 2013-2018, soldul investițiilor de portofoliu sub forma titlurilor de stat pe termen lung a înregistrat o evoluție constant crescătoare mai lentă (până la 16,6 miliarde euro). Anul 2019 și, în particular, anul 2020, au marcat creșteri semnificative ale soldului instrumentelor de portofoliu pe termen lung, în corelație cu necesarul de finanțare sporit (Grafic 27).

Soldul titlurilor emise pe piața internă în euro și în lei cumpărate de nerezidenți a consemnat o majorare cu 47,2 la sută față de anul 2019, ajungând la 11,4 miliarde euro.

Finanțarea de pe piața externă de capital a însumat 34,7 miliarde euro în anul 2020, în creștere cu 45,3 la sută față de anul anterior, emisiuni noi de obligațiuni în euro fiind efectuate în lunile ianuarie, mai și decembrie și de titluri denominate în dolari SUA în luna iulie. Valoarea nominală a obligațiunilor denominate în euro a fost de 8,8 miliarde, iar cea a obligațiunilor exprimate în dolari

SUA a fost de 3,3 miliarde, cu maturități de 30, 10 și 20 de ani, respectiv de 31 de ani. Cuponul mediu aferent obligațiunilor în euro a fost de 2,6 la sută, iar în cazul titlurilor de stat exprimate în dolari SUA acesta a fost de 3,5 la sută.

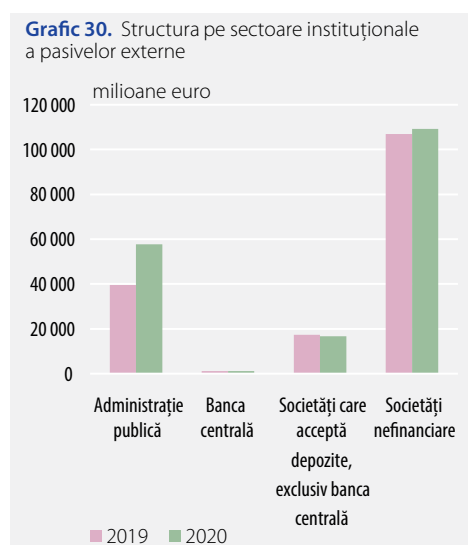

Proiecția serviciului datoriei publice pe baza soldului contractat la 31 decembrie 2020 arată că ponderea răscumpărilor de titluri de stat este semnificativă, menținându-se între 70 la sută și 92 la sută din total. Răscumpărările la maturitate se prezintă pe un trend ascendent până în anul 2024, pe fondul ajungerii la scadență a unor titluri de stat în euro și dolari SUA emise în anul 2014. Titlurile de stat emise în anul 2020 vor fi scadente în perioadele 2029-2031, respectiv 2040-2051 (Grafic 28).

Tranzacțiile derulate pe piața secundară de capital în anul 2020 au arătat că principalii investitori în titluri de valoare emise de rezidenți (Grafic 29) au fost, în principal, țări din Uniunea Europeană dar și SUA, Marea Britanie, Elveția, BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare), Canada, Japonia și altele. Comparativ cu anul 2019, principalii investitori precum Germania, SUA, Luxemburg, Italia, Austria, Irlanda, Țările de Jos, Franța și-au majorat pozițiile de dețineri cu procente situate între 23 la sută și 71 la sută.

Componenta alte investiții a însumat 42 723 milioane euro la 31 decembrie 2020, în creștere cu 4,4 la sută față de finele anului 2019, pe fondul majorării soldului împrumuturilor externe pe termen scurt.

Structura pasivelor externe pe principalele instrumente financiare a marcat situarea pe prima poziție a investițiilor directe (care au reprezentat 51,9 la sută, în scădere cu 4,2 puncte procentuale față de sfârșitul anului anterior), urmate de investițiile de portofoliu (26 la sută, în creștere cu 5,5 puncte procentuale) și de alte investiții (22,1 la sută, în scădere cu 1,3 puncte procentuale). În categoria alte investiții,

împrumuturile externe au continuat să dețină ponderea cea mai importantă (13 la sută din totalul pasivelor externe, în creștere cu 0,1 puncte procentuale), urmate de creditele comerciale (4,7 la sută, în scădere cu 0,5 puncte procentuale) și de depozite (3,7 la sută, în scădere față de anul anterior cu 0,8 puncte procentuale).

Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe (Grafic 30) s-a menținut și pe parcursul anului 2020, sectorul societăți nefinanciare consemnând 109 192 milioane euro, în creștere cu 2 la sută față de anul precedent (cu pondere majoritară de

56,4 la sută). Sectorul administrația publică, cu o pondere în creștere, de la 22,7 la sută la 29,8 la sută, și-a majorat valoarea absolută cu 45,7 la sută, până la 57 776 milioane euro, dinamică determinată, în principal, de noile emisiuni de titluri de stat.

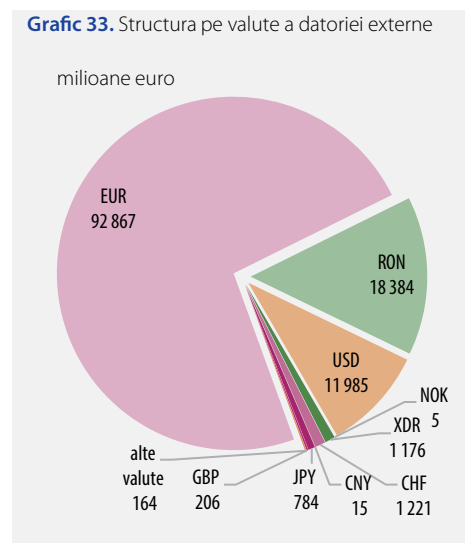
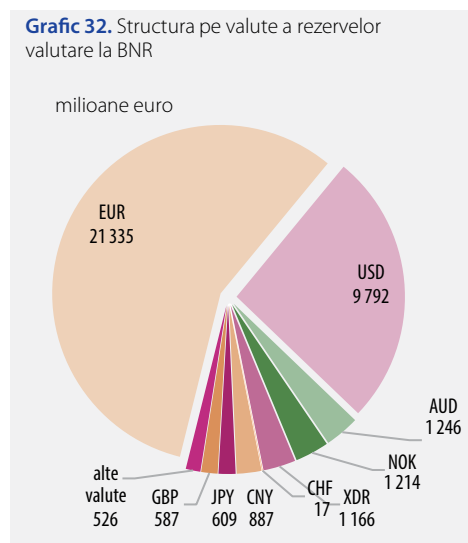
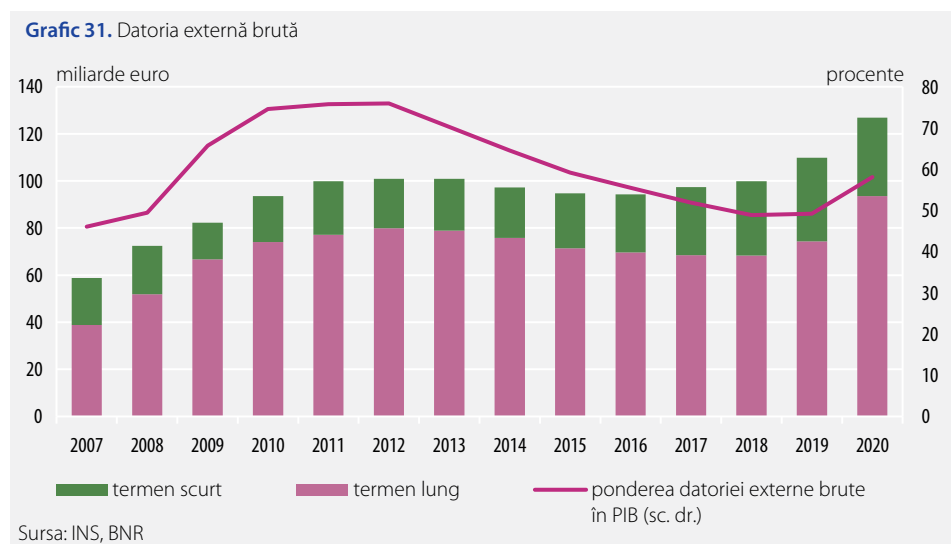
Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală au consemnat un nivel de 16 724 milioane euro, cu o pondere în scădere, de la 9,9 la sută la 8,6 la sută, pe fondul diminuării volumului depozitelor și ratelor scăzute de *roll-over* pe termen lung (circa 71 la sută). Ponderea pasivelor băncii centrale s-a menținut la nivelul anului anterior.

2.2.1. Datoria externă

La finele anului 2020, soldul datoriei externe brute³² a totalizat 126 807 milioane euro, în creștere cu 15,5 la sută față de finele anului precedent. Raportată la produsul intern brut, datoria externă brută a crescut de la 49,2 la sută la 58,1 la sută. La majorarea

³² Soldul datoriei externe brute este calculat pe bază *accrual*, care include dobânda acumulată și neajunsă la scadență.

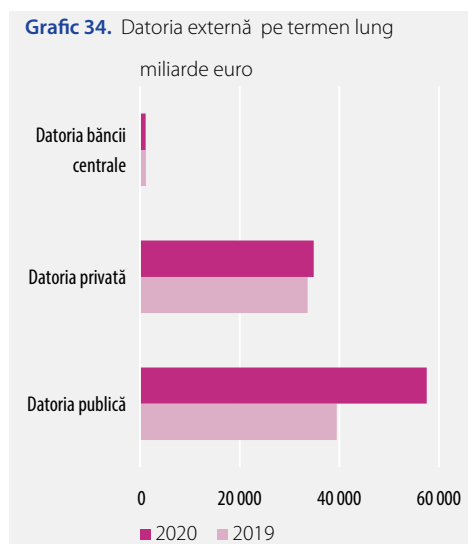
soldului datoriei externe brute au contribuit tranzacțiile nete în sumă de 16,4 miliarde euro, variația prețurilor titlurilor de valoare în sumă de 2 miliarde euro și alte modificări³³ în valoare de 0,1 miliarde euro. O contribuție negativă importantă de -1,5 miliarde euro a fost înregistrată de variația cursurilor de schimb.

Începând cu anul 2007, datoria externă brută a avut o evoluție ascendentă, înregistrând un nivel de 100 miliarde euro în anul 2012, care s-a menținut și pe parcursul anului 2013. În perioada 2014-2016, s-a remarcat o tendință de reducere a datoriei externe brute, determinată de rambursările scadente de rate de capital, mai ales în contul datoriei externe pe termen lung. Începând cu anul 2017 s-a observat o schimbare de tendință în evoluția datoriei externe, prin creșterea accentuată a componentei pe termen scurt, pe fondul majorării soldului instrumentelor financiare de natura investiției directe (credite intragrup) și al creditelor comerciale. Noile condiții economice ale anului 2020

³³ Categoria alte modificări cuprinde valorile care determină schimbarea soldului final prin reclasificări, retratări contabile și corecții ale raportărilor statistice din perioade anterioare.

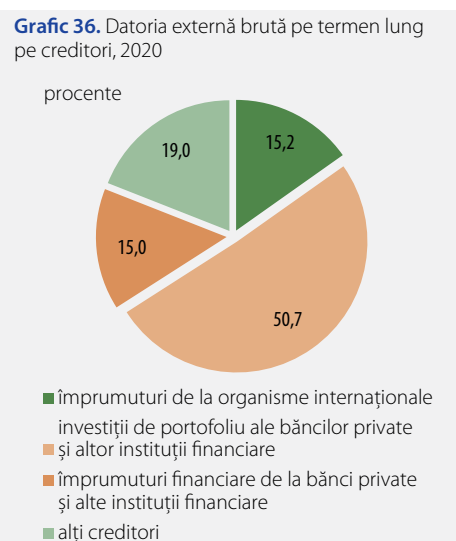
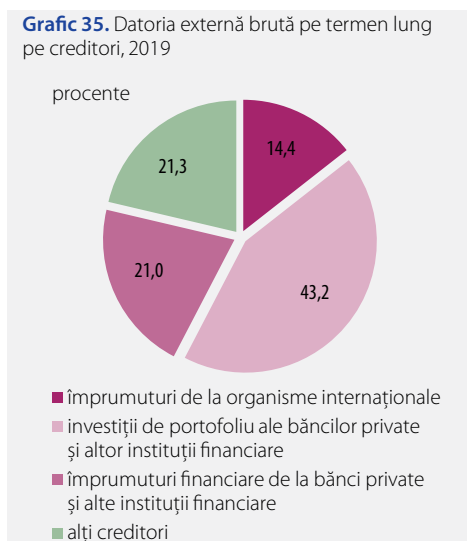
au contribuit la majorarea accentuată a soldului datoriei externe pe termen lung și la diminuarea soldului angajamentelor cu maturitate de până la 1 an, odată cu adoptarea unor strategii de criză la nivelul administrației publice și al companiilor afectate – inclusiv împrumuturile primite prin programul „SURE” (Grafic 31).

Compoziția valutară a datoriei externe (73,2 la sută euro, 9,5 la sută dolari SUA și 14,5 la sută lei) a fost echilibrat reprezentată în structura rezervelor valutare la BNR, în care euro și dolarul SUA au deținut 83,3 la sută (Graficele 32 și 33).

Datoria externă pe termen lung a însumat 93 541 milioane euro la finele anului 2020, cu 25,9 la sută mai mult față de 31 decembrie 2019. Evoluția soldului datoriei externe pe termen lung a fost determinată de majorarea cu 45,7 la sută a datoriei externe publice³⁴ și cu 3,6 la sută a datoriei

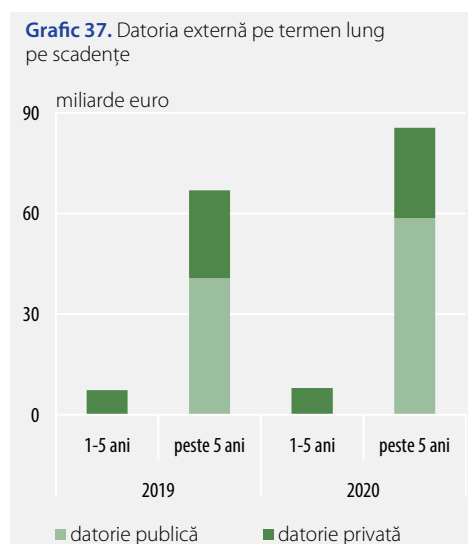
externe private. Datoria externă a băncii centrale a evidențiat componenta alocări de DST de la FMI, a cărei valoare s-a diminuat cu 4,6 la sută față de nivelul anului anterior, doar pe seama variației cursului de schimb (Grafic 34).

Structura pe creditori a datoriei externe pe termen lung, la 31 decembrie 2020, a evidențiat menținerea instituțiilor financiare ca principal creditor (Graficele 35 și 36), cu ponderea

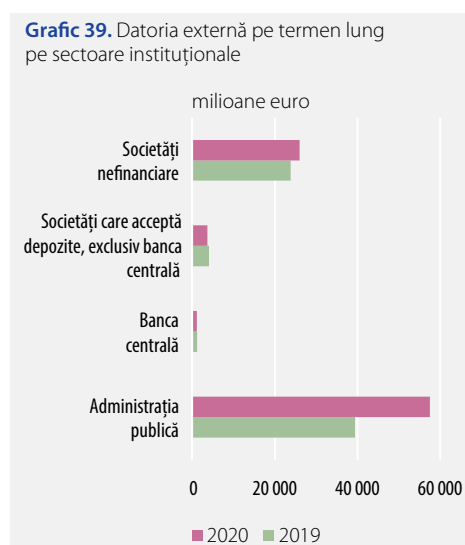
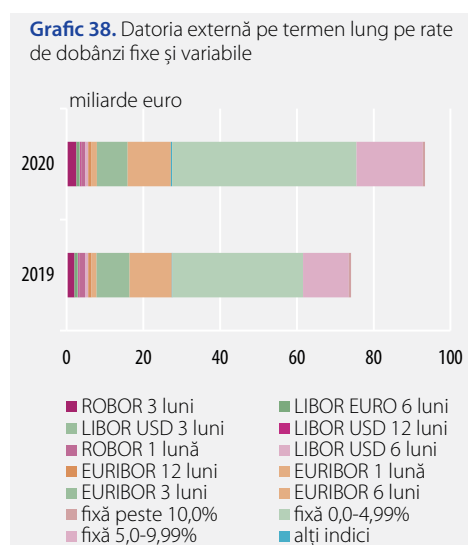
³⁴ Datoria externă publică include împrumuturile externe contractate direct de MF și de autoritățile administrației publice locale, în baza legislației privind datoria publică, inclusiv titlurile de stat cumpărate de nerezidenți – calculate la valoarea de piață. Soldul titlurilor de stat cumpărate de nerezidenți este estimat ca diferență între soldul emisiunilor efectuate de administrația publică și soldul deținerilor de titluri de stat aferente sectoarelor instituționale rezidente raportat de principalii intermediari financiari atât în nume propriu, cât și în numele clienților pentru care prestează servicii de custodie, în baza Regulamentului BNR nr. 4/2014, cu modificările și completările ulterioare.

cea mai importantă (65,8 la sută), preponderent prin componenta investiții de portofoliu (în creștere cu 15 341 milioane euro față de anul 2019), urmată de împrumuturile de la creditorii oficiali care și-au majorat ponderea la 15,2 la sută (cu 0,8 puncte procentuale).

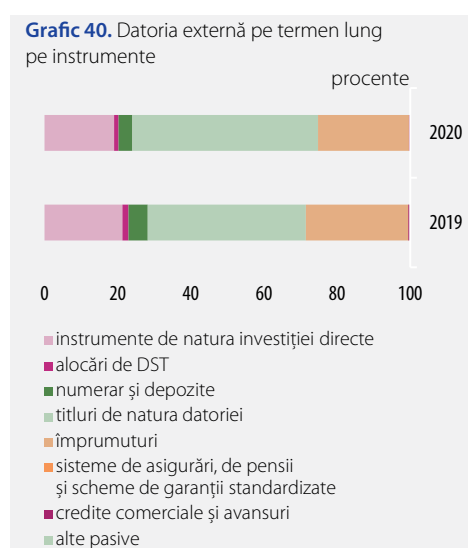

Structura pe scadențe a datoriei externe pe termen lung la sfârșitul anului 2020 a evidențiat majorarea soldului datoriei cu scadențe cuprinse între 1-5 ani, cu 8,1 la sută (însușind 8 miliarde euro), simultan cu cea a soldului datoriei cu scadențe peste 5 ani, cu 27,8 la sută (totalizând 85,6 miliarde euro). În contextul unei creșteri semnificative a soldului datoriei externe publice comparativ cu anii anteriori, structura pe scadențe s-a modificat corespunzător, cu perspectiva unor maturități sustenabile ale scadenței originale (Grafic 37).

Structura pe tipuri de dobânzi a datoriei externe pe termen lung a evidențiat, pe parcursul anului 2020, o reducere ușoară a soldului angajamentelor cu cost variabil, cu 0,4 la sută, tendință manifestată pe o mare parte a tipurilor de dobândă. Soldul angajamentelor cu dobândă fixă a înregistrat o tendință de creștere atât pe banda 0-5 la sută (până la 48 miliarde euro), cât și pe cea de 5-10 la sută (până la 17,3 miliarde euro). Structura pe dobânzi a soldului datoriei externe pe termen lung a consemnat o pondere de 29 la sută din total în cazul angajamentelor cu cost variabil și de 71 la sută în cel al angajamentelor cu dobândă fixă (comparativ cu 37 la sută și, respectiv, 63 la sută în anul 2019), raportul conferind un cadru de sustenabilitate serviciului datoriei externe pe termen lung (Grafic 38).

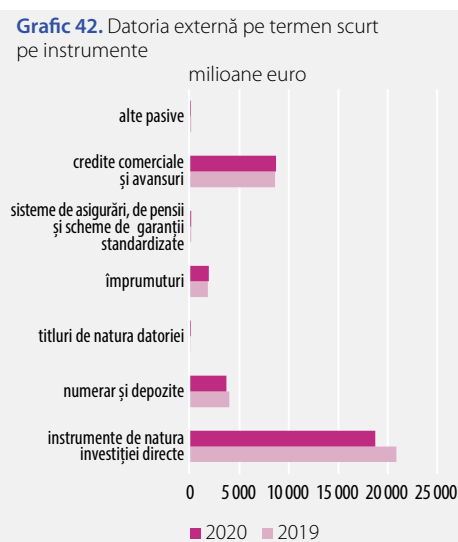
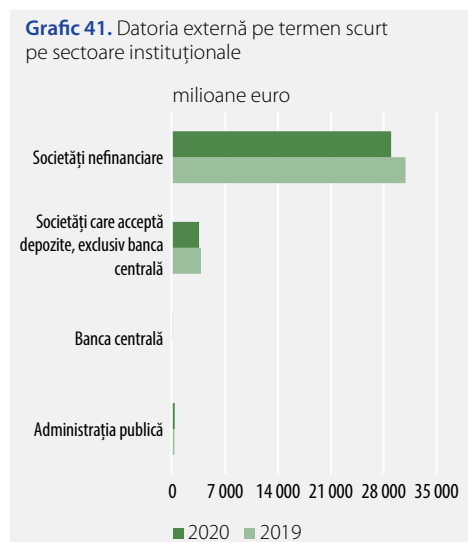
Datoria externă pe termen lung a instituțiilor de credit s-a redus și pe parcursul anului 2020 (Grafic 39), fiind determinată de diminuarea depozitelor nerezidenților, în timp ce datoria sectorului administrația publică a înregistrat o majorare semnificativă, în principal datorată emisiunilor de titluri de valoare efectuate pe piețele de capital și accesării unei tranșe de împrumut de la Comisia Europeană. Soldul angajamentelor pe termen lung ale societăților nefinanciare a devansat nivelul consemnat la sfârșitul anului 2019 cu 2 162 milioane euro, ponderea acestora în total ajungând la 27,8 la sută.

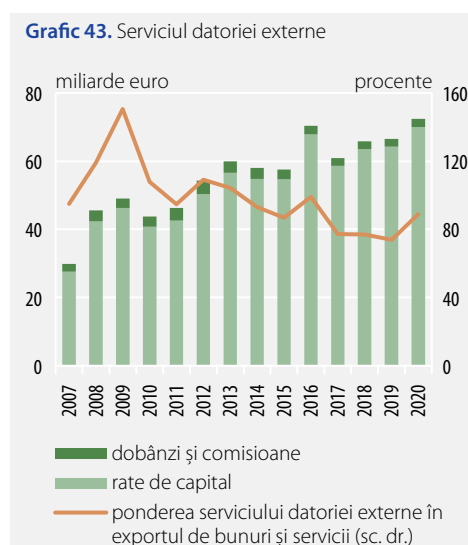
Structura pe instrumente financiare a datoriei externe pe termen lung (Grafic 40) a consemnat ponderi în scădere pentru majoritatea acestora, cu excepția titlurilor de valoare de natura datoriei a căror pondere a crescut cu 7,5 puncte procentuale.

La sfârșitul anului 2020, datoria externă pe termen scurt pe scadență originală a înregistrat 33 266 milioane euro, în scădere cu 6,2 la sută față de anul precedent, constituind aproximativ o treime din totalul datoriei externe brute. Sectoarele instituționale care s-au împrumutat pe termen scurt au urmat

trendul anilor anteriori, sectorul societăților nefinanciare continuând să fie cel mai îndatorat (cu o pondere de 87,1 la sută, nivel similar celui din anul 2019), urmat de societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, cu pondere identică față de anul anterior (Grafic 41), ratele de *roll-over* fiind de circa 96-97 la sută, în scădere față de anii precedenți.

Instrumentele financiare de natura datoriei sub forma depozitelor atrase de către instituțiile de credit, ca formă de finanțare pe termen scurt, s-au menținut ca pondere la nivelul anului anterior, deși s-au redus cu 274 milioane euro. Pe fondul unui an economic deosebit, instrumentele de natura investiției directe au înregistrat o scădere nominală de 2 125 milioane euro și o pondere de 56,4 la sută, iar creditele comerciale s-au majorat ușor, atât în valoare absolută (100 milioane euro), cât și ca pondere în total, cu 2 puncte procentuale (Grafic 42).

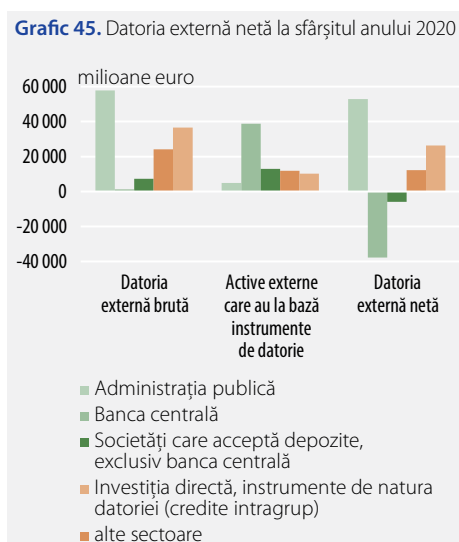
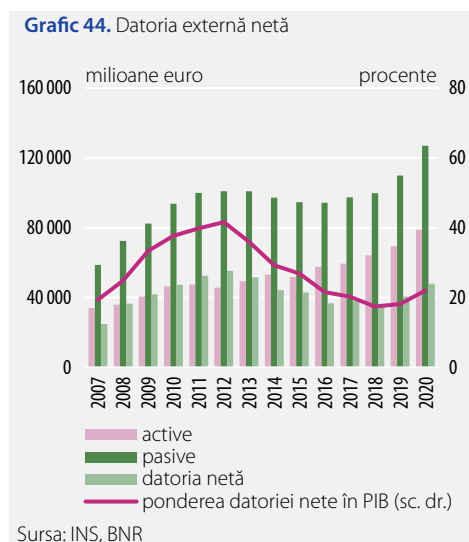

Analiza evoluției serviciului datoriei externe (Grafic 43) evidențiază anii 2008-2009 cu creșteri semnificative, o relaxare moderată în anul 2010 și majorări în anii 2011-2013. După anul 2015, când acesta s-a aflat sub nivelul de 60 miliarde euro, în anul 2016 serviciul datoriei externe a depășit 70 miliarde euro, fiind influențat de răscumpărările de titluri de stat, de retragerile de depozite ale nerezidenților și de alte plăți către creditori multilaterali și privați, conform angajamentelor scadente. Anul 2017 a înregistrat reducerea serviciului datoriei externe atât în valoare absolută, cât și ca pondere în exportul

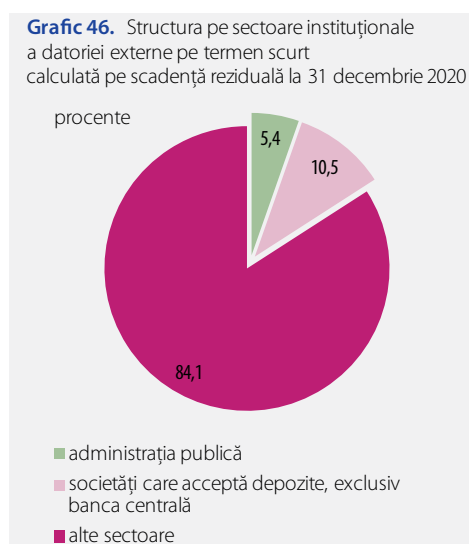
de bunuri și servicii, până la nivelul de 60,9 miliarde euro, respectiv 77,2 la sută. Pe parcursul anului 2018, valoarea serviciului datoriei s-a majorat din nou, ajungând la 65,8 miliarde euro, pe fondul ieșirilor de capital sub forma plăților intragrup pe termen scurt, a lichidărilor de depozite și a rambursărilor de credite comerciale cu maturitate sub 1 an. În anul 2019, serviciul datoriei externe s-a situat ușor peste nivelul consemnat în 2018, dar ca pondere a marcat o scădere cu 3 puncte procentuale datorită valorii exporturilor, care au însumat puțin peste 90 miliarde euro. În contextul anului 2020, exportul de bunuri și servicii s-a contractat cu 9,7 la sută, astfel că rata serviciului datoriei s-a deteriorat până la 89 la sută. Ratele de capital și dobânzile scadente au însumat 70 miliarde euro, respectiv 2,3 miliarde euro.

În perioada analizată, datoria externă netă (Grafic 44)³⁵ s-a ajustat semnificativ, de la 19,4 la sută din PIB în anul 2007, atingând un maximum de 41,6 la sută în 2012 și scăzând până la 17,4 la sută din PIB la sfârșitul anului 2018. Începând cu anul 2019, soldul datoriei externe brute, care s-a majorat cu 9,9 miliarde euro comparativ cu anul precedent, a contribuit la revenirea pe un trend ascendent a datoriei externe nete. Această tendință a fost confirmată și pe parcursul anului 2020, când datoria externă netă în PIB a fost de 22 la sută, iar soldul datoriei externe brute a crescut cu 17 miliarde euro.

³⁵ Se calculează ca diferență între pasivele și activele externe aferente tuturor instrumentelor de natura datoriei (împrumuturi, numerar și depozite, obligațiuni și instrumente de piață monetară, credite comerciale).

În anul 2020, datoria externă netă s-a majorat de la 40,5 miliarde euro la 47,9 miliarde euro, pe fondul îndatorării accentuate a sectoarelor administrația publică și a altor sectoare (Grafic 45). Datoria externă netă provenită din investiția directă s-a situat la nivelul anului 2019, respectiv la 26,3 miliarde euro, evoluție explicată de încetinirea activităților economice sub influența pandemiei, precum și de orientarea către finanțare mai ales prin aport la capital. Majorarea valorii activelor externe în principal prin depozite și titluri de valoare, de la 33,6 miliarde euro la 38,8 miliarde euro, a determinat modificarea soldului datoriei externe nete a sectorului banca centrală de la -32,4 miliarde euro la -37,7 miliarde euro.

Soldul datoriei externe pe termen scurt calculat la valoarea reziduală³⁶ a totalizat 41 377 milioane euro, din care datoria componentei alte sectoare a reprezentat 84,1 la sută (Grafic 46).

Raportul dintre datoria externă brută și exporturile de bunuri și servicii a fost de 155,9 la sută, iar ponderea dobânzilor în exportul de bunuri și servicii a crescut ușor, până la 2,8 la sută.

Începând cu anul 2014 serviciul datoriei externe s-a situat constant sub nivelul exporturilor de bunuri și servicii și a înregistrat 89 la sută din acestea

în 2020, procent în creștere cu 15,1 puncte procentuale față de anul anterior. Raportat la produsul intern brut, acesta a crescut ca pondere, până la 33,2 la sută. Raportul dintre rezervele valutare la BNR și datoria externă pe termen scurt calculată pe scadență reziduală (rata *Guidotti*) s-a situat pe o tendință constantă de diminuare,

³⁶ Soldul datoriei externe pe termen scurt la finele anului 2020 plus ratele aferente datoriei externe brute pe termen lung scadente în următoarele 12 luni (2021).

până la 70,9 la sută în anul 2019. În cursul anului 2020 acest indicator de lichiditate a consemnat o redresare valorică, până la 90,3 la sută, similar raportului dintre rezervele valutare și datoria externă pe termen scurt pe scadență originală³⁷, care s-a majorat de la 92,8 la sută la 112,4 la sută, prin contribuția simultană a reducerii soldului datoriei externe pe termen scurt și a consolidării rezervelor valutare.

Pe fondul climatului economic nou al anului 2020, evoluția indicatorilor macroeconomici analizați (poziția investițională internațională și datoria externă) a consemnat o deteriorare accentuată, atât a valorilor absolute, cât și a ponderilor în PIB. Datoria externă publică, acumulată în principal pe parcursul anului analizat sub forma titlurilor de stat emise de administrația publică, are particularități de maturitate și cost sustenabile (scadența medie de circa 16 ani, dobânda medie de aproximativ 2,8 la sută). Datoria externă pe termen scurt (de până la un 1 an inclusiv), indicator cu o natură volatilă specifică, s-a ajustat în anul 2020, după mai mulți ani de creștere constantă, începând cu 2012.

³⁷ Datoria externă brută cu scadență inițială de până la 1 an inclusiv.

Secțiune statistică

Balanța de plăți, 2019-2020

Componente	milioane euro					
	2019			2020		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	101 973	112 878	-10 905	93 145	104 124	-10 979
A. Bunuri și servicii	90 124	99 324	-9 200	81 340	90 840	-9 500
a. Bunuri	63 066	80 918	-17 852	57 569	76 511	-18 942
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	63 016	80 918	-17 902	57 467	76 511	-19 044
<i>merchanted</i> – export net	50	0	50	102	0	102
<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate	-395	0	-395	-549	0	-549
<i>merchanted</i> – bunuri vândute	445	0	445	651	0	651
b. Servicii	27 058	18 406	8 652	23 771	14 329	9 442
servicii de prelucrare a bunurilor	2 969	164	2 805	2 455	136	2 319
transport	7 966	3 629	4 337	6 750	2 668	4 082
turism-călătorii	3 195	5 360	-2 165	1 262	2 709	-1 447
alte servicii	12 928	9 253	3 675	13 304	8 816	4 488
B. Venituri primare	6 298	9 487	-3 189	5 979	9 392	-3 413
remunerarea salariaților	3 597	103	3 494	3 234	129	3 105
venituri din investiții	824	9 119	-8 295	816	9 037	-8 221
alte venituri primare	1 877	265	1 612	1 929	226	1 703
C. Venituri secundare	5 551	4 067	1 484	5 826	3 892	1 934
administrația publică	1 484	2 131	-647	1 985	2 069	-84
alte sectoare	4 067	1 936	2 131	3 841	1 823	2 018
2. Contul de capital	3 255	405	2 850	4 376	198	4 178
A. Transferuri de capital	2 469	293	2 176	3 355	58	3 297
administrația publică	2 455	293	2 162	3 338	0	3 338
alte sectoare	14	0	14	17	58	-41
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	786	112	674	1 021	140	881
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	3 485	8 619	-5 134	11 717	19 940	-8 223
A. Investiții directe	1 723	6 572	-4 849	115	3 073	-2 958
participații la capital	195	5 021	-4 826	52	3 998	-3 946
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	110	2 238	-2 128	63	983	-920
reinvestirea profiturilor	85	2 783	-2 698	-11	3 015	-3 026
instrumente de natura datoriei	1 528	1 551	-23	63	-925	988
B. Investiții de portofoliu	1 368	3 805	-2 437	-18	13 819	-13 837
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	119	-589	708	402	-463	865
instrumente de natura datoriei	1 249	4 394	-3 145	-420	14 282	-14 702
C. Derivate financiare	-49	0	-49	-16	0	-16
D. Alte investiții	698	-1 758	2 456	6 035	3 048	2 987
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	-1	0	-1	2	0	2
numerar și depozite	-300	-1 171	871	5 142	-588	5 730
împrumuturi	-149	-1 349	1 200	249	3 440	-3 191
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate	18	22	-4	-18	-10	-8
credite comerciale și avansuri	1 128	733	395	659	247	412
alte creanțe/angajamente externe	2	7	-5	1	-41	42
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-255	0	-255	5 601	0	5 601
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	2 921	x	x	-1 422

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Balanța de plăți trimestrială, 2020						
Componente	milioane euro					
	Trim. I			Trim. II		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	26 084	27 140	-1 056	18 139	21 125	-2 986
A. Bunuri și servicii	22 063	24 386	-2 323	15 832	17 959	-2 127
a. Bunuri	15 799	20 330	-4 531	10 663	15 006	-4 343
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	15 744	20 330	-4 586	10 623	15 006	-4 383
merchandise – export net	55	0	55	40	0	40
merchandise – bunuri achiziționate	-139	0	-139	-122	0	-122
merchandise – bunuri vândute	194	0	194	162	0	162
b. Servicii	6 264	4 056	2 208	5 169	2 953	2 216
servicii de prelucrare a bunurilor	707	43	664	516	28	488
transport	1 749	757	992	1 433	529	904
turism-călătorii	522	1 160	-638	99	275	-176
alte servicii	3 286	2 096	1 190	3 121	2 121	1 000
B. Venituri primare	2 648	1 711	937	1 088	2 324	-1 236
remunerarea salariaților	799	39	760	641	31	610
venituri din investiții	203	1 617	-1 414	285	2 235	-1 950
alte venituri primare	1 646	55	1 591	162	58	104
C. Venituri secundare	1 373	1 043	330	1 219	842	377
administrația publică	563	600	-37	403	480	-77
alte sectoare	810	443	367	816	362	454
2. Contul de capital	1 242	72	1 170	817	20	797
A. Transferuri de capital	894	58	836	632	0	632
administrația publică	885	0	885	632	0	632
alte sectoare	9	58	-49	0	0	0
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	348	14	334	185	20	165
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	2 616	3 251	-635	885	3 272	-2 387
A. Investiții directe	-231	-632	401	-782	612	-1 394
participații la capital	13	94	-81	13	549	-536
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	16	-46	62	16	200	-184
reinvestirea profiturilor	-3	140	-143	-3	349	-352
instrumente de natura datoriei	-244	-726	482	-795	63	-858
B. Investiții de portofoliu	31	4 285	-4 254	-23	2 905	-2 928
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	24	-121	145	64	-183	247
instrumente de natura datoriei	7	4 406	-4 399	-87	3 088	-3 175
C. Derivate financiare	-5	0	-5	3	0	3
D. Alte investiții	1 463	-402	1 865	756	-245	1 001
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	2	0	2	0	0	0
numerar și depozite	1 227	-366	1 593	672	-148	820
împrumuturi	186	169	17	132	577	-445
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate	-11	-17	6	-23	9	-32
credite comerciale și avansuri	68	-189	257	-32	-776	744
alte creanțe/angajamente externe	-9	1	-10	7	93	-86
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	1 358	0	1 358	931	0	931
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	-751	x	x	-197

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

milioane euro						Componente
Trim. III			Trim. IV			
Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	
23 253	27 045	-3 792	25 669	28 814	-3 145	1. Contul curent
20 741	22 962	-2 221	22 704	25 533	-2 829	A. Bunuri și servicii
14 917	19 600	-4 683	16 190	21 575	-5 385	a. Bunuri
14 911	19 600	-4 689	16 189	21 575	-5 386	bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți
6	0	6	1	0	1	<i>merchanted</i> – export net
-123	0	-123	-165	0	-165	<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate
129	0	129	166	0	166	<i>merchanted</i> – bunuri vândute
5 824	3 362	2 462	6 514	3 958	2 556	b. Servicii
607	30	577	625	35	590	servicii de prelucrare a bunurilor
1 696	647	1 049	1 872	735	1 137	transport
347	688	-341	294	586	-292	turism-călătorii
3 174	1 997	1 177	3 723	2 602	1 121	alte servicii
1 201	3 266	-2 065	1 042	2 091	-1 049	B. Venituri primare
917	32	885	877	27	850	remunerarea salariaților
175	3 179	-3 004	153	2 006	-1 853	venituri din investiții
109	55	54	12	58	-46	alte venituri primare
1 311	817	494	1 923	1 190	733	C. Venituri secundare
198	301	-103	821	688	133	administrația publică
1 113	516	597	1 102	502	600	alte sectoare
616	5	611	1 701	101	1 600	2. Contul de capital
391	0	391	1 438	0	1 438	A. Transferuri de capital
390	0	390	1 431	0	1 431	administrația publică
1	0	1	7	0	7	alte sectoare
225	5	220	263	101	162	B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse
Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	
3 498	5 475	-1 977	4 718	7 942	-3 224	3. Contul financiar
1 182	1 858	-676	-54	1 235	-1 289	A. Investiții directe
13	2 257	-2 244	13	1 098	-1 085	participații la capital
16	457	-441	15	372	-357	participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor
-3	1 800	-1 803	-2	726	-728	reinvestirea profiturilor
1 169	-399	1 568	-67	137	-204	instrumente de natura datoriei
-46	2 992	-3 038	20	3 637	-3 617	B. Investiții de portofoliu
207	-86	293	107	-73	180	participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții
-253	3 078	-3 331	-87	3 710	-3 797	instrumente de natura datoriei
-19	0	-19	5	0	5	C. Derivate financiare
4 313	625	3 688	-497	3 070	-3 567	D. Alte investiții
0	0	0	0	0	0	participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu
3 879	3	3 876	-636	-77	-559	numerar și depozite
-260	-107	-153	191	2 801	-2 610	împrumuturi
60	5	55	-44	-7	-37	investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate
624	830	-206	-1	382	-383	credite comerciale și avansuri
10	-106	116	-7	-29	22	alte creanțe/angajamente externe
0	0	0	0	0	0	drepturi speciale de tragere
-1 932	0	-1 932	5 244	0	5 244	E. Active de rezervă BNR
x	x	1 205	x	x	-1 679	4. Erori și omisiuni (net)

Poziția investițională internațională a României, 2012-2020

milioane euro; sfârșitul perioadei

Sectoare instituționale	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Banca centrală	25 585	29 689	33 095	34 092	37 857	37 758	37 050	36 927	42 831
<i>Active externe, din care:</i>	35 444	35 509	35 693	35 652	39 115	38 931	38 249	38 144	43 993
Rezerva valutară	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065	32 927	37 379
Aur monetar	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735	4 524	5 138
<i>Pasive externe, din care:</i>	9 859	5 820	2 598	1 560	1 258	1 172	1 199	1 217	1 162
Numerar și depozite	57	10	3	186	3	2	3	0	2
Împrumuturi de la FMI	8 654	4 708	1 421	122	0	0	0	0	0
Alocări de DST	1 148	1 102	1 173	1 252	1 255	1 171	1 196	1 216	1 160
II. Administrația publică	-22 998	-27 298	-29 808	-28 278	-29 172	-30 096	-29 943	-33 733	-51 995
<i>Active externe, din care:</i>	2 575	2 567	2 833	3 102	3 266	3 668	5 005	5 930	5 781
<i>Alte investiții, din care:</i>	2 575	2 567	2 833	3 102	3 256	3 629	4 715	5 512	5 224
alte participații	785	868	945	1 027	1 053	972	954	968	907
împrumuturi	0	0	0	0	60	143	110	1 970	1 748
credite comerciale și avansuri	1 715	1 625	1 810	1 985	2 047	2 429	3 562	2 560	2 560
<i>Pasive externe, din care:</i>	25 573	29 865	32 641	31 380	32 439	33 765	34 948	39 664	57 776
Investiții de portofoliu	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466	31 623	46 153
instrumente de natura datoriei	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466	31 623	46 153
<i>Alte investiții, din care:</i>	16 072	15 652	14 641	13 227	12 745	11 330	9 482	8 035	11 617
numerar și depozite	92	92	215	5	224	260	154	236	191
împrumuturi	15 952	15 535	14 403	13 197	12 507	11 057	9 322	7 793	11 387
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-27 094	-23 875	-18 996	-17 189	-13 564	-11 828	-9 796	-8 215	-3 545
<i>Active externe, din care:</i>	2 303	2 208	3 538	4 371	5 265	6 278	7 779	9 144	13 180
Investiții directe	41	42	42	44	33	35	89	82	84
participații la capital	41	40	42	41	31	33	88	82	84
instrumente de natura datoriei	0	2	0	3	2	3	1	0	0
Investiții de portofoliu	414	578	641	294	212	184	302	793	1 012
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	31	19	23	1	44	38	27	38	42
instrumente de natura datoriei	383	559	618	293	168	146	276	755	970
<i>Alte investiții, din care:</i>	1 848	1 588	2 855	4 033	5 019	6 036	7 358	8 269	12 081
numerar și depozite	1 369	1 348	2 401	3 419	4 370	5 432	6 750	7 756	11 274
împrumuturi	413	214	439	597	631	582	580	476	779
alte creanțe externe	66	26	14	18	19	22	27	37	28
<i>Pasive externe, din care:</i>	29 397	26 083	22 534	21 559	18 829	18 106	17 575	17 359	16 724
Investiții directe	7 137	6 658	5 625	6 257	6 350	6 816	7 341	8 153	8 450
participații la capital	7 137	6 657	5 623	6 249	6 346	6 812	7 338	8 150	8 447
instrumente de natura datoriei	0	1	3	8	4	4	3	3	3
Investiții de portofoliu	278	560	882	1 152	1 469	1 442	1 274	1 529	1 237
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	60	394	678	982	1 317	1 274	1 168	1 362	1 047
instrumente de natura datoriei	218	166	204	171	152	168	106	167	190
<i>Alte investiții, din care:</i>	21 982	18 866	16 027	14 150	11 010	9 770	8 933	7 672	7 037
numerar și depozite	21 321	18 724	15 852	14 129	10 985	9 678	8 909	7 629	7 012
alte angajamente externe	661	141	175	21	25	92	23	43	25

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro; sfârșitul perioadei									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
IV. Alte sectoare	-66 121	-68 103	-69 414	-74 738	-77 922	-83 183	-86 611	-91 534	-91 948	
<i>Active externe, din care:</i>	11 570	14 086	16 272	13 858	15 831	17 074	20 349	24 964	25 950	
Investiții directe	1 641	3 764	5 256	5 845	6 293	6 692	9 112	11 851	12 079	
participații la capital	304	394	65	-142	-118	292	905	1 542	1 790	
instrumente de natura datoriei	1 337	3 370	5 191	5 987	6 412	6 401	8 208	10 309	10 289	
Investiții de portofoliu	1 640	1 770	1 795	2 470	2 940	3 558	3 535	4 493	4 015	
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	879	844	806	1 054	1 195	1 471	1 381	1 706	2 026	
instrumente de natura datoriei	761	926	989	1 417	1 745	2 086	2 155	2 786	1 990	
Alte investiții, din care:	8 289	8 551	9 211	5 537	6 592	6 810	7 687	8 605	9 840	
numerar și depozite	2 446	2 614	2 984	2 122	2 078	1 922	2 237	2 822	3 680	
împrumuturi	3 162	3 163	3 391	117	116	46	37	51	48	
sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		2	4	5	489	551	589	598	569	
credite comerciale și avansuri	2 468	2 573	2 564	3 247	3 840	4 234	4 775	5 092	5 492	
alte creanțe externe	214	199	268	47	68	56	49	43	51	
<i>Pasive externe, din care:</i>	77 691	82 189	85 686	88 596	93 753	100 256	106 960	116 498	117 898	
Investiții directe	50 925	57 171	61 408	63 549	69 991	75 130	81 794	89 922	92 077	
participații la capital	32 131	34 057	37 641	38 854	42 623	45 936	50 143	53 198	55 533	
instrumente de natura datoriei	18 794	23 114	23 767	24 696	27 368	29 195	31 651	36 724	36 544	
Investiții de portofoliu	2 334	1 994	2 265	2 312	1 731	1 768	2 167	2 572	2 907	
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 334	1 990	2 251	2 298	1 717	1 753	2 160	2 228	1 715	
instrumente de natura datoriei	0	4	14	14	14	16	7	345	1 193	
Alte investiții, din care:	24 431	23 022	22 008	22 732	22 028	23 355	22 994	23 998	22 908	
împrumuturi	22 565	21 362	20 429	17 328	15 763	15 884	14 186	14 784	13 736	
sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		2	2	2	83	86	95	116	105	
credite comerciale și avansuri	1 847	1 564	1 514	5 222	6 001	7 308	8 615	9 013	9 004	
alte angajamente externe	19	93	64	180	181	77	97	86	64	
Poziția netă	-90 628	-89 588	-85 123	-86 113	-82 802	-87 349	-89 301	-96 555	-104 656	
Active externe	51 892	54 370	58 336	56 982	63 477	65 950	71 381	78 182	88 904	
Pasive externe	142 520	143 958	143 459	143 095	146 279	153 299	160 682	174 737	193 560	

Rezerva internațională brută a României, 2012-2020

	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Banca Națională a României	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800	37 450	42 518
Aur	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735	4 524	5 138
Rezerva valutară	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065	32 927	37 379
Bănci comerciale	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527	7 901	11 329
Valute	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527	7 901	11 329
Rezerva internațională brută, din care:	37 305	37 470	38 791	38 997	42 145	42 188	43 327	45 351	53 847
Rezerva valutară brută	33 098	34 559	35 501	35 750	38 482	38 576	39 592	40 827	48 708

Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	milioane euro								
Datorie externă (DE)	100 857	100 859	97 260	94 710	94 273	97 445	99 841	109 783	126 807
Termen mediu și lung (TML)	79 936	78 860	75 829	71 425	69 645	68 520	68 286	74 319	93 541
Termen scurt (TS)	20 921	21 999	21 431	23 285	24 628	28 925	31 555	35 463	33 266
PIB	132 809	143 690	150 678	160 164	170 048	187 801	204 519	223 167	218 219
Exportul de bunuri și servicii (EXP)	49 776	57 495	62 417	66 282	71 048	78 920	85 612	90 124	81 340
Importul de bunuri și servicii (IMP)	56 761	58 786	63 058	67 598	72 826	83 541	92 593	99 324	90 839
Serviciul datoriei externe (SDE)	54 268	59 961	58 019	57 570	70 436	60 891	65 820	66 585	72 370
Rate de capital	50 339	56 583	54 768	54 640	67 885	58 691	63 598	64 238	70 069
termen mediu și lung (TML)	16 391	24 254	21 879	23 247	19 136	17 512	17 403	15 419	14 975
termen scurt (TS)	33 948	32 329	32 889	31 393	48 750	41 179	46 195	48 818	55 094
Rate de dobândă (DOB)	3 929	3 378	3 251	2 931	2 550	2 200	2 223	2 347	2 301
termen mediu și lung (TML)	2 273	2 032	2 224	2 039	1 906	1 928	1 729	2 022	1 865
termen scurt (TS)	1 656	1 346	1 026	892	644	272	493	325	436
Rezerva internațională a României (RI)	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800	37 450	42 518
	procente								
DE/PIB	75,9	70,2	64,5	59,1	55,4	51,9	48,8	49,2	58,1
TML/PIB	60,2	54,9	50,3	44,6	41,0	36,5	33,4	33,3	42,9
DE/EXP	202,6	175,4	155,8	142,9	132,7	123,5	116,6	121,8	155,9
TML/EXP	160,6	137,2	121,5	107,8	98,0	86,8	79,8	82,5	115,0
SDE/EXP	109,0	104,3	93,0	86,9	99,1	77,2	76,9	73,9	89,0
SDE/PIB	40,9	41,7	38,5	35,9	41,4	32,4	32,2	29,8	33,2
SDE/RI	153,2	169,2	163,4	162,2	185,8	164,1	178,9	177,8	170,2
DOB/EXP	7,9	5,9	5,2	4,4	3,6	2,8	2,6	2,6	2,8
TS/DE	20,7	21,8	22,0	24,6	26,1	29,7	31,6	32,3	26,2
Multilaterale/DE	27,8	24,2	20,5	17,7	16,3	14,3	12,6	10,1	11,5
	număr de luni								
RI/IMP	7,5	7,2	6,8	6,3	6,2	5,3	4,8	4,5	5,6

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2020 pe sectoare instituționale

Sectoare instituționale	milioane euro					Stoc la sfârșitul perioadei
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	
I. Administrația publică	-33 733	-16 731	-1 956	27	399	-51 995
Active externe	5 930	258	1	50	-458	5 781
Investiții directe	1	0	0	0	0	1
Participații la capital	1	0	0	0	0	1
Investiții de portofoliu	418	146	1	0	-9	556
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	341	51	1	0	-8	385
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	77	96	0	0	-2	171
Derivate financiare	0	0	0	0	0	0
Alte investiții	5 511	111	0	50	-449	5 224
Alte participații	968	0	0	0	-62	907
Depozite	11	0	0	0	0	11
Credite financiare	1 970	-60	0	0	-163	1 747
credite financiare pe termen mediu și lung	1 970	-60	0	0	-163	1 747
Credite comerciale și avansuri	2 560	171	0	53	-225	2 560
credite comerciale și avansuri pe termen mediu și lung	2 516	177	0	49	-224	2 519
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	44	-7	0	4	-1	40
Alte active	3	0	0	-3	0	0
alte active pe termen lung	2	0	0	-2	0	0
alte active pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Pasive externe	39 664	16 989	1 957	24	-857	57 776
Investiții directe	6	0	0	0	0	6
Participații la capital	6	0	0	0	0	6
Investiții de portofoliu	31 623	13 403	1 957	0	-829	46 153
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	31 610	13 343	1 956	0	-829	46 080
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	13	60	1	0	0	74
Alte investiții	8 035	3 586	0	24	-27	11 617
Depozite	236	-41	0	0	-3	191
Credite financiare	7 793	3 615	0	3	-23	11 387
credite financiare pe termen mediu și lung	7 791	3 615	0	3	-23	11 385
credite financiare pe termen scurt	2	0	0	0	0	2
Credite comerciale și avansuri	2	12	0	21	-1	34
credite comerciale și avansuri pe termen mediu și lung	0	13	0	10	0	22
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	2	0	0	12	-1	13
Alte pasive	4	0	0	0	0	4
alte pasive pe termen lung	4	0	0	0	0	4
alte pasive pe termen scurt	0	0	0	0	0	0

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
II. Banca centrală	36 927	6 383	440	0	-918	42 831
Active externe	38 144	6 384	440	0	-974	43 993
Alte investiții	693	783	0	0	-1	1 476
Alte participații	35	2	0	0	-1	36
Depozite	658	782	0	0	0	1 440
Rezerve	37 450	5 601	440	0	-973	42 518
Aur	4 524	0	615	0	0	5 138
Rezerva valutară	32 927	5 601	-175	0	-973	37 379
Pasive externe	1 217	2	0	0	-57	1 162
Alte investiții	1 217	2	0	0	-57	1 162
Depozite	0	2	0	0	0	2
Credite financiare	0	0	0	0	0	0
credite financiare pe termen mediu și lung (FMI)	0	0	0	0	0	0
Alocări de DST	1 216	0	0	0	-57	1 160
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-8 215	3 721	973	-59	36	-3 544
Active externe	9 144	4 219	25	2	-209	13 180
Investiții directe	82	6	0	-3	-2	84
Participații la capital	82	6	0	-3	-2	84
Instrumente de natura datoriei	0	0	0	0	0	0
Investiții de portofoliu	793	208	25	0	-13	1 012
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	38	4	4	0	-4	42
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	755	205	20	0	-10	970
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Derivate financiare	0	-1	0	5	-1	3
Alte investiții	8 269	4 006	0	0	-194	12 081
Numerar și depozite	7 756	3 699	0	0	-181	11 274
numerar și depozite pe termen lung	747	405	0	0	-12	1 140
numerar și depozite pe termen scurt	7 009	3 294	0	0	-169	10 134
Credite financiare	476	315	0	0	-13	779
credite financiare pe termen mediu și lung	376	215	0	0	-10	581
credite financiare pe termen scurt	100	101	0	0	-3	198
Alte active	37	-9	0	0	-1	28
Pasive externe	17 359	498	-948	62	-245	16 724
Investiții directe	8 153	1 171	-759	38	-154	8 450
Participații la capital	8 150	1 171	-759	38	-154	8 447
Instrumente de natura datoriei	3	0	0	0	0	3
Investiții de portofoliu	1 529	-80	-189	0	-22	1 237
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 362	-105	-190	0	-20	1 047
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	167	25	1	0	-3	190
Derivate financiare	4	-27	0	23	0	0
Alte investiții	7 672	-566	0	0	-69	7 037
Depozite	7 629	-549	0	0	-68	7 012
depozite pe termen mediu și lung	3 912	-368	0	0	-18	3 526
depozite pe termen scurt	3 717	-181	0	0	-50	3 486
Alte pasive	43	-17	0	0	-1	25

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
IV. Alte sectoare	-91 535	-1 595	-882	889	1 175	-91 948
Active externe	24 963	191	-69	1 231	-367	25 950
Investiții directe	11 851	109	0	279	-161	12 079
Participații la capital	1 542	46	0	231	-29	1 790
Instrumente de natura datoriei	10 309	63	0	48	-132	10 288
Investiții de portofoliu	4 493	-373	-70	31	-66	4 015
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 706	399	-85	31	-25	2 026
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	2 586	-648	15	0	-38	1 915
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	201	-123	0	0	-3	75
Derivate financiare	15	-680	0	691	-10	16
Alte investiții	8 605	1 135	0	230	-130	9 840
Depozite	2 822	661	0	234	-37	3 681
Credite financiare	51	-7	0	5	-1	48
credite financiare pe termen mediu și lung	12	8	0	3	-1	21
credite financiare pe termen scurt	39	-14	0	2	-1	27
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	598	-18	0	-3	-7	569
Credite comerciale și avansuri	5 092	488	0	-4	-84	5 492
credite comerciale și avansuri pe termen mediu și lung	189	249	0	-17	-16	405
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	4 903	240	0	13	-68	5 087
Alte active	43	10	0	-2	-1	51
alte active pe termen lung	12	-7	0	3	0	7
alte active pe termen scurt	32	17	0	-5	-1	43
Pasive externe	116 498	1 786	813	343	-1 542	117 898
Investiții directe	89 922	1 902	885	650	-1 282	92 077
Participații la capital	53 198	2 827	885	-369	-1 008	55 533
Instrumente de natura datoriei	36 724	-925	0	1 019	-274	36 544
Investiții de portofoliu	2 572	496	-77	-46	-38	2 907
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 228	-358	-71	-46	-38	1 715
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	345	855	-6	0	0	1 193
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Derivate financiare	6	-638	5	640	-7	5
Alte investiții	23 999	26	0	-901	-215	22 908
Credite financiare	14 784	-175	0	-804	-70	13 736
credite financiare pe termen mediu și lung	13 001	-288	0	-795	-57	11 862
credite financiare pe termen scurt	1 783	113	0	-9	-13	1 874
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	116	-10	0	0	-1	105
Credite comerciale și avansuri	9 013	235	0	-101	-143	9 004
credite comerciale și avansuri pe termen mediu și lung	404	1	0	-86	-13	305
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	8 609	234	0	-15	-130	8 699
Alte pasive	86	-24	0	3	-1	64
alte pasive pe termen lung	17	-8	0	7	0	15
alte pasive pe termen scurt	69	-17	0	-3	-1	49
Total	-96 556	-8 223	-1 426	856	693	-104 656

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2020 pe componente						
Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Total, din care:	-96 556	-8 223	-1 426	856	693	-104 656
Active externe	78 181	11 052	396	1 284	-2 008	88 904
Investiții directe	11 934	115	0	277	-163	12 163
Investiții de portofoliu	5 703	-18	-44	31	-89	5 584
Derivate financiare	15	-682	0	696	-10	19
Alte investiții	23 079	6 035	0	280	-774	28 621
Rezerve	37 450	5 601	440	0	-973	42 518
Pasive externe	174 737	19 274	1 822	428	-2 701	193 560
Investiții directe	98 081	3 073	127	688	-1 436	100 534
Investiții de portofoliu	35 724	13 819	1 690	-46	-889	50 298
Derivate financiare	10	-666	5	664	-8	5
Alte investiții	40 922	3 047	0	-877	-368	42 724
Poziția netă	-96 556	-8 223	-1 426	856	693	-104 656
Investiții directe	-86 148	-2 958	-127	-412	1 273	-88 371
Investiții de portofoliu	-30 020	-13 837	-1 735	78	801	-44 714
Derivate financiare	5	-16	-4	32	-2	14
Alte investiții	-17 843	2 988	0	1 158	-406	-14 103
Rezerve	37 450	5 601	440	0	-973	42 518
Active externe	78 181	11 052	396	1 284	-2 008	88 904
Investiții directe	11 934	115	0	277	-163	12 163
Participații la capital	1 625	52	0	228	-30	1 875
Instrumente de natura datoriei	10 309	63	0	48	-132	10 288
Investiții de portofoliu	5 703	-18	-44	31	-89	5 584
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 744	402	-81	31	-29	2 068
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	3 682	-393	36	0	-56	3 269
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	278	-27	0	0	-4	247
Derivate financiare	15	-682	0	696	-10	19
Alte investiții	23 079	6 035	0	280	-774	28 621
Alte participații	1 003	2	0	0	-63	943
Numerar și depozite	11 247	5 143	0	234	-218	16 405
Credite comerciale și financiare	10 149	907	0	54	-484	10 626
credite comerciale și financiare pe termen lung	5 063	588	0	35	-412	5 274
credite comerciale și financiare pe termen scurt	5 086	319	0	19	-73	5 352
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	598	-18	0	-3	-7	569
Alte active	83	2	0	-4	-2	78
termen lung	14	-7	0	1	0	7
termen scurt	69	9	0	-5	-2	71
Active de rezervă (BNR)	37 450	5 601	440	0	-973	42 518
Aur monetar	4 524	0	615	0	0	5 138
Rezerva valutară	32 927	5 601	-175	0	-973	37 379

continuare

Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Pasive externe	174 737	19 274	1 822	428	-2 701	193 560
Investiții directe	98 081	3 073	127	688	-1 436	100 534
Participații la capital	61 354	3 998	127	-331	-1 162	63 986
Instrumente de natura datoriei	36 727	-925	0	1 019	-274	36 547
Investiții de portofoliu	35 724	13 819	1 690	-46	-889	50 298
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 590	-463	-261	-46	-57	2 762
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	32 121	14 222	1 951	0	-832	47 462
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	13	60	1	0	0	74
Derivate financiare	10	-666	5	664	-8	5
Alte investiții	40 922	3 047	0	-877	-368	42 724
Numerar și depozite	7 865	-588	0	0	-71	7 206
Credite comerciale și financiare	31 592	3 687	0	-881	-238	34 161
credite comerciale și financiare pe termen lung	21 196	3 340	0	-869	-94	23 574
credite comerciale și financiare pe termen scurt	10 396	347	0	-12	-144	10 587
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	116	-10	0	0	-1	105
Alte pasive	133	-42	0	3	-2	93
termen lung	21	-8	0	7	0	19
termen scurt	113	-34	0	-3	-2	74
Alocări de DST	1 216	0	0	0	-57	1 160

Lista graficelor

Grafic 1	Contul curent și contul de capital	8
Grafic 2	Fluxurile financiare nete	8
Grafic 3	Structura contului curent	10
Grafic 4	Exportul și importul de bunuri	13
Grafic 5	Exporturile pe stadii de producție	14
Grafic 6	Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri	14
Grafic 7	Importurile pe stadii de producție	17
Grafic 8	Importul de bunuri pe grupe de mărfuri	17
Grafic 9	Evoluția balanței serviciilor pe componente	21
Grafic 10	Evoluția turismului internațional	21
Casetă		
Grafic A	Comerțul internațional cu servicii, în funcție de mărimea entităților raportoare, în anul 2020	24
Grafic 11	Evoluția balanței veniturilor primare pe componente	27
Grafic 12	Evoluția balanței veniturilor secundare pe sectoare	28
Grafic 13	Evoluția remiterilor personale (încasări) pe țări	29
Grafic 14	Evoluția soldului contului de capital pe componente	30
Grafic 15	Evoluția influxurilor financiare nete	30
Grafic 16	Poziția investițională internațională	35
Grafic 17	Poziția investițională internațională și deficitul de cont curent	36
Grafic 18	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe	36
Grafic 19	Structura geografică a activelor externe	37
Grafic 20	Structura geografică a pasivelor externe	37
Grafic 21	Structura valutară a activelor externe	37
Grafic 22	Structura valutară a pasivelor externe	37
Grafic 23	Poziția investițională internațională	38
Grafic 24	Structura pe instrumente a activelor externe	39
Grafic 25	Structura pe sectoare instituționale a activelor externe	40
Grafic 26	Structura pe instrumente a pasivelor externe	41
Grafic 27	Evoluția soldului titlurilor de stat pe termen lung deținute de nerezidenți	42
Grafic 28	Proiecția răscumpărărilor titlurilor de stat în perioada 2021-2031	42
Grafic 29	Repartiția geografică a deținerilor de titluri emise de rezidenți	42

Grafic 30	Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe	43
Grafic 31	Datoria externă brută	44
Grafic 32	Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR	44
Grafic 33	Structura pe valute a datoriei externe	44
Grafic 34	Datoria externă pe termen lung	45
Grafic 35	Datoria externă brută pe termen lung pe creditorii, 2019	45
Grafic 36	Datoria externă brută pe termen lung pe creditorii, 2020	45
Grafic 37	Datoria externă pe termen lung pe scadențe	46
Grafic 38	Datoria externă pe termen lung pe rate de dobânzi fixe și variabile	46
Grafic 39	Datoria externă pe termen lung pe sectoare instituționale	46
Grafic 40	Datoria externă pe termen lung pe instrumente	47
Grafic 41	Datoria externă pe termen scurt pe sectoare instituționale	47
Grafic 42	Datoria externă pe termen scurt pe instrumente	47
Grafic 43	Serviciul datoriei externe	48
Grafic 44	Datoria externă netă	49
Grafic 45	Datoria externă netă la sfârșitul anului 2020	49
Grafic 45	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2020	49

Lista tabelor

Tabel 1	Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2020	9
Tabel 2	Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent	9
Tabel 3	Balanța bunurilor și serviciilor (balanța comercială)	11
Tabel 4	Balanța bunurilor	11
Tabel 5	Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale	13
Tabel 6	Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului	15
Tabel 7	Exportul de bunuri pe grupe de țări	16
Tabel 8	Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență	17
Tabel 9	Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului	18

Tabel 10	Importul de bunuri FOB pe grupe de țări	19
Tabel 11	Exportul și importul (FOB) de produse energetice	20
Tabel 12	Influențe din volum și din preț asupra majorării exportului și importului de resurse energetice	20
Tabel 13	Exportul de servicii pe grupe de țări	21
Tabel 14	Importul de servicii pe grupe de țări	22
Casetă		
Tabel A	Intensitatea exportului de servicii pe domenii de activitate	24
Tabel B.a	Gradul de concentrare a exportului principalelor tipuri de servicii în anul 2020	26
Tabel B.b	Gradul de concentrare a importului principalelor tipuri de servicii în anul 2020	26
Tabel 15	Remiterile personale	28
Tabel 16	Investiții directe	31
Tabel 17	Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional	32
Tabel 18	Investiții de portofoliu	33
Tabel 19	Alte investiții	34
	Balanța de plăți, 2019-2020	53
	Balanța de plăți trimestrială, 2020	54
	Poziția investițională internațională a României, 2012-2020	56
	Rezerva internațională brută a României, 2012-2020	58
	Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2012-2020	58
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2020 pe sectoare instituționale	59
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2020 pe componente	62

